# Daltonboek

## Daltonschool Dik Trom




**Adres:** Wormerstraat 25
**Postcode:** 2131 AX
**Woonplaats:** Hoofddorp
**Telefoonnummer:** 023-5613311
**Website:** www.obsdiktrom.nl
**Mailadres:** diktrom@sopoh.nl

Dik Trom
openbare basisschool voor Daltononderwijs

**Voorwoord**

Voor u ligt het daltonboek van OBS Dik Trom.
Dit daltonboek is een boek waarin onze visie, doelen en werkwijze omtrent het daltononderwijs worden beschreven.
Dit boek is bedoeld om het daltononderwijs binnen onze school levend te houden. Een gebruiksvriendelijk document waarin concreet de beschrijving van ons daltononderwijs wordt vermeld. Aangezien zowel Dalton als onze school continu in ontwikkeling zijn, zal dit boek dat ook zijn. Jaarlijks zal dit boek actueel gehouden worden.
Verder is dit boek bedoeld om elkaar inzicht te geven over de werkwijze binnen onze school en de groepen, zodat bij wisselingen van directie of leerkrachten de daltonafspraken gewaarborgd blijven. Op deze manier blijft iedereen op de hoogte van de rode lijnen die gehanteerd worden voor zelfstandigheid, samenwerken, vrijheid (verantwoordelijkheid), effectiviteit (doelmatigheid) en reflectie.
Dit boek wordt ontwikkeld door en vooral voor onze leerkrachten. Maar daarnaast kan eenieder die betrokken is bij onze school gebruik maken van het boek. Denk hierbij aan onderwijsondersteuners, stagiaires, ouders, bovenschools-management, inspectie, daltonvisistatiecommissie etc.

Dalton coördinatoren, Cindy Pennings en Angelique de Kruis

## Inhoudsopgave


**Daltonschool OBS Dik Trom**
- Schoolgeschiedenis Blz. 4
- Het gebouw Blz. 4
- Geschiedenis van Dalton Blz. 4

**Visie OBS Dik Trom**
- Visie Blz. 6
- Onderwijsconcept Blz. 7
- Welzijn Blz. 8
- Interactie Blz. 8
- Maatschappij Blz. 9

**De kernwaarden van Daltononderwijs**
- Daltondriehoek Blz. 10
- Verantwoordelijkheid/vrijheid Blz. 11
- Zelfstandigheid Blz. 11
- Samenwerking Blz. 12
- Effectiviteit Blz. 12
- Reflectie Blz. 12

**Dalton in de praktijk**
- De taak in groep 1/2 Blz. 13
- In groep 3 Blz. 14
- In groep 4 tot en met 8 Blz. 14
- Nakijken en opruimtaak Blz. 15
- Uitgestelde aandacht Blz. 16
- Dagkleuren Blz. 17
- Dagritme Blz. 17
- Symbolen Blz. 18

**De inrichting van het lokaal**
- Onderbouw Blz. 20
- Midden/bovenbouw Blz. 20

**Gebruik werkplekken buiten de klas** Blz. 22
**Pareltjes van OBS Dik Trom** Blz. 23
**Vak- en vormingsgebieden gedaltoniseerd** Blz. 25
**Pilots** Blz. 29
**Nieuw rapport** Blz. 31
**Daltonflits** Blz. 31
**Veranderingsdoelen (5-jarenplan)** Blz. 32

**Bijlagen**
- Bijlage 1: kijkwijzer Blz. 40
- Bijlage 2: weektaak groep 3 Blz. 49
- Bijlage 3: weektaak groep 4 tot en met 8 Blz. 52
- Bijlage 4: Daltonvisitatie april 2012 Blz. 53
- Bijlage 5: Ik doelen Blz. 60
- Bijlage 6: Visieposter Blz. 68

## Daltonschool OBS Dik Trom

### Schoolgeschiedenis

De Dik Tromschool wilde zich begin jaren '90 profileren door een Daltonschool te worden. Sinds 1992 is de Dik Trom dalton gecertificeerd. In 2017 kreeg Dik Trom wederom een nieuwe directeur. De laatste daltonvisitatie was in april 2012. Na de visitatie kwamen er vele prioriteiten langs waardoor de ontwikkeling op daltongebied op een laag pitje kwam te staan. In 2015-2016 zijn we als team gestart met een Daltonopleiding met Saxion Deventer. In dat jaar is "Dik Trom" ook gefuseerd met Freinetschool "de Ontdekking". In eerste instantie bleef elke school in zijn eigen gebouw. Het jaar 2016-2017 zijn de kinderen van "de Ontdekking" in het gebouw van "Dik Trom" gekomen. Een nieuwe visie werd opgesteld vanuit het model van Sinek (Why-How-What). In de visie zijn de onderwijsconcepten: Dalton en Freinet meegenomen.
In het jaar 2016-2017 zijn twee leerkrachten de dalton coördinatoren opleiding gestart bij Saxion Deventer en hebben dit afgerond. Sinds dit schooljaar, 2016-2017, is er een positieve ontwikkeling gaande op de Dik Tromschool op het gebied van Dalton.

### Het gebouw

Het schoolgebouw is in de jaren zestig gebouwd, in de jaren zeventig verbouwd en in 2005 uitgebreid en opgeknapt. Daardoor hebben we nu een gebouw van twee verdiepingen, met 8 klaslokalen, een aula, documentatiecentrum en een aantrekkelijke bibliotheek.
Verder is er een personeelskamer, een directiekamer, een keuken en kantoorruimte.
Er zijn twee schoolpleinen: een plein voor de kleuters en een groot speelplein voor de kinderen uit de groepen 3 tot en met 8. Naast de school ligt een grasveld waarop ook gespeeld (voetbal) wordt in de pauzes. Medio 2020 staat er een nieuw gebouw gepland.

### Geschiedenis van Dalton

Helen Parkhurst werd geboren in 1887 in de Verenigde Staten.
Van 1905 tot 1913 was zij in de praktijk van het lager onderwijs werkzaam. Ze kreeg daar te maken met veertig kinderen van verschillende leeftijden.



Helen kwam tot een even simpele als ingenieuze oplossing; zij doorbrak de voorgeschreven bepalingen van het lesrooster en de leerstof.
Ze vroeg de kinderen zelf te kiezen uit de aangeboden leerstof, eigen leerprogramma's te maken en vertelde hen dat zij altijd hulp konden vragen aan haar of aan andere kinderen.
Leerling en leerkracht gaan als het ware een samenwerkingsverband aan. De leerling krijgt de vrijheid binnen een bepaald kader aan een leerdoel te werken waarbij de leerkracht aangeeft hulp te bieden waar dat nodig is.
Helen koos voor individualiserend onderwijs in plaats van frontaal klassikaal onderwijs, zoals dat in die tijd gebruikelijk was en nog steeds is.
Zij liet en laat nog steeds duidelijk uitkomen dat vrijheid, zelfstandigheid, samenwerken, effectiviteit, reflectie en borging nauw met elkaar verstrengeld zijn.

"De fearless human being".
Het daltononderwijs stelt zich ten doel om het onderwijs efficiënter in te richten door de kerndoelen met betrekking tot de leerinhouden van het onderwijs af te stemmen op de behoeften, interesses en competenties van leerlingen.
Een dalton leerkracht leidt dit leerproces waar het nodig is en begeleidt het waar dat kan.

Hij of zij stelt zich ten doel om het zelf werken en het met elkaar werken van leerlingen in een veilig pedagogisch klimaat te bevorderen door hen daartoe de ruimte te geven. Een dalton leerling stelt zich ten doel om op een ondernemende en onbevreesde wijze zich kennis en vaardigheden eigen te maken.

## VISIE OBS DIK TROM

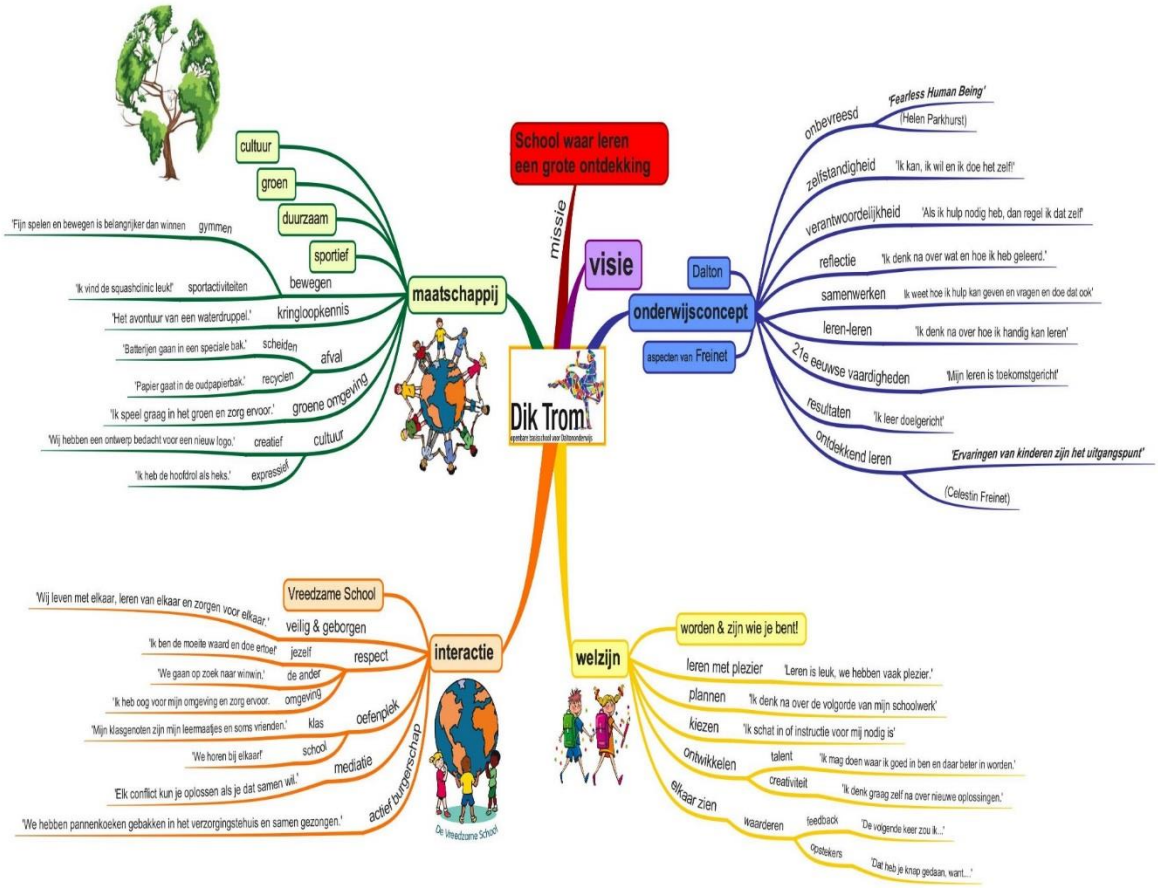
***"De school waar leren één grote ontdekking is!"***

**Visie**

Op OBS Dik Trom mag je worden en zijn wie je bent en laat je de ander worden en zijn wie hij/zij is. Je houdt rekening met je omgeving. Op OBS Dik Trom vind je een veilige en prettige omgeving. Je krijgt een stevige basis in rekenen, taal en lezen aangeboden in een moderne en actuele leeromgeving. Wij zorgen voor een breed en uitdagend aanbod waarin je talenten en nieuwsgierigheid worden aangesproken. Als Daltonschool leren wij je hoe je kunt leren ("leren-leren").
Hoe je dat zowel zelfstandig als samenwerkend kunt doen en waarbij je zelf keuzes leert maken.

**Op OBS Dik Trom bereiken we na 8 jaar:**

- Kinderen die vanuit een veilige situatie en rijke leeromgeving met vertrouwen in zichzelf uitgroeien tot zelfstandige, proactieve en authentieke in de wereld geïnteresseerde mensen. Daarbij hebben ze respect en oprechte belangstelling voor anderen en onze omgeving
- Kinderen van OBS Dik Trom hebben de wil om te leren, zelfstandig en samen met de ander. Zij krijgen kennis aangeboden via diverse wegen en weten die kennis en informatie te filteren en in te zetten.
- Onze kinderen hebben een open en onbevreesde houding naar de wereld en zichzelf. Zij hebben sociaal inzicht en (her)kennen kwaliteiten en talenten en laten weten deze te benutten. De kinderen hebben een onderzoekende houding en weten hoe ze kunnen leren.



**ONDERWIJSCONCEPT**

**1 Onze school wordt geïnspireerd door de onderwijsconcepten Dalton en Freinet**

- Ontdekkend Leren
  "Wat kan ik zelf nog meer leren?"
  "We gaan vandaag op excursie naar het Rijksmuseum"

- Zelfstandigheid
  "Ik doe het zelf en ik kan het zelf"

- Verantwoordelijkheid
  "Ik kijk zelf mijn werk na"

- Samenwerken
  "Kan ik je ergens mee helpen?"

- Reflectie
  "Hoe heb ik mijn werk gedaan?"

- Leren-Leren
  "Wat moet ik doen om tot een oplossing te komen?"

- Samen Leren
  "Deze keer ben ik jouw tutor"

- "Fearless Human Being" (H. Parkhurst)
  "Ik heb het nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan"

- Resultaten
  "Ik vind de tafels makkelijk, dus ik ga oefenen met de grotere keersommen"

**WELZIJN**

**2 Op onze school mag je worden en zijn wie je bent;**
**School, ouders en kind werken samen**

- Leren met plezier
  "Het is leuk op school"
  "Ik houd van toneelspelen en jij houdt van zingen"

- Planning maken
  "Ik begin vandaag met …."

- Keuzes maken
  "Ik ga vandaag niet bij de instructie zitten"

- Ontwikkelen van je talenten en creativiteit
  "Ik mag doen waar ik goed in ben en ik wil daar nog beter in worden"

- Wij zien elkaar
  "Wat kun jij goed voorlezen"

**INTERACTIE**

**3** Wij zijn een Vreedzame School

- Veilig en Geborgen
  "Ik let ook op hoe het met jou gaat"
  "Ik mag alles vragen"

- Respect voor onszelf, de ander en onze omgeving
  "Grappig dat jij er zo over denkt. We komen er vast samen uit"

- De klas, de school is een plek om te oefenen
  "Ik mag meedenken"
  "Ik neem plaats in de leerlingenraad"

- Mediators
  "Wij lossen samen problemen of conflicten op"

- Actief Burgerschap
  "Onze klas is naar het verzorgingstehuis geweest om pannenkoeken te bakken en te zingen voor de mensen daar"

**MAATSCHAPPIJ**

## 4 Wij zijn een duurzame (i.o.), groene (i.o.) en sportieve school

- Gymmen
  "Ik vind de squashclinic leuk tijdens gym"

- Sportactiviteiten
  "Ik doe mee aan het volleybaltoernooi en volgende maand met waterpolo"
  "Mijn vader komt helpen op de sportdag!"

- Kinderen leren over de kringlopen
  "Door de zon, de zee en de wind ontstaat er regen"

- Wij gaan bewust met afval om
  "Ik doe het papier in de papierbak en vangen regen op in de regenton"

- Wij hebben een groene omgeving
  "Ik speel graag in het groen, op de boomstammetjes en zorg er goed voor"

- Cultuur en creativiteit
  "Ik speelde de heks op het Open Podium"
  "Ik weet nu wat ze in de Cruquius doen"

## De kernwaarden van Daltononderwijs

Daltononderwijs is vernieuwingsonderwijs, net zoals Montessori, Jenaplan, Freinet en de Vrije School. Helen Parkhurst zelf vertelde wat Daltononderwijs allemaal niet is: 'Dalton is no method, no system, it's an influence!'
Dik Trom is in 2015 gefuseerd met de Ontdekking, school voor Freinetonderwijs, waardoor er ook herkenbare Freinetaspecten in ons onderwijs zijn terug te vinden. Deze hebben veel overeenkomsten met de Daltonkernwaarden. Het team heeft een Daltonopleiding gevolgd (nieuwe teamleden starten hiermee in 2018) waarin ook specifiek aandacht besteed is aan de Freinetaspecten zoals: experimenteren en onderzoekend leren (o.a. middels methode Blink), Podium, klassenvergadering, coöperatief overleg (leerlingenraad), groep doorbroken werken (verschillende groepen werken in circuitvorm samen).
Daarom is de ondertitel van Dik Trom: 'Waar leren één grote ontdekking is"

**Daltondriehoek**

Veel Daltonscholen hanteren ´de Daltondriehoek´ van de Nederlandse Dalton Vereniging. Deze driehoek geeft de pedagogische basis weer voor het werken aan de vijf kernwaarden van het Daltononderwijs. De kernwaarden vormen een samenhangend geheel.
Kenmerkend voor het Daltononderwijs is dat het zich steeds aanpast aan de veranderende eisen en verwachtingen van de samenleving. De principes **vrijheid in gebondenheid**, **zelfstandigheid** en **samenwerking** blijven overeind en hebben door de jaren heen andere accenten gekregen.




De driehoek die om de basisprincipes van Daltononderwijs is getekend, heeft als kernonderwerp: vertrouwen. In de driehoek zijn de basisprincipes vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid, samenwerking, reflectie, effectiviteit en doelmatigheid opgenomen. Om dit succesvol te laten zijn, is het wenselijk dat zowel leerlingen als leerkrachten op basis van wederzijds vertrouwen, verantwoordelijkheid kunnen dragen en verantwoording kunnen afleggen. Daarbij speelt borging een belangrijke rol als men goed Daltononderwijs wil kunnen geven.

**Verantwoordelijkheid/ Vrijheid**



Motivatie kan een logisch gevolg zijn van plezier in school en het verantwoordelijk (mogen) zijn voor het werk. Wij begeleiden leerlingen in het zich verantwoordelijk voelen voor hun werk en de kwaliteit ervan door hen eigenaarschap over hun leren te geven.
Naarmate leerlingen die verantwoordelijkheid en eigenaarschap beter leren dragen, krijgen ze meer vrijheden:

- er is keuze met wie wordt samengewerkt
- leerlingen beslissen hoe een opdracht wordt aangepakt
- de volgorde van de taken wordt door leerlingen gekozen
- leerlingen bepalen welke hulpmiddelen worden gebruikt
- er is een zekere vrijheid bij de keuze van de werkplek
- er is keuze over hoe diep op leerstof wordt ingegaan
- invulling geven aan persoonlijke leerdoelen

De leerkracht is steeds vaker begeleider bij het verwerven van kennis, in plaats van enige informatiebron. We doseren als het ware het doceren.
Als leerkracht bekijk je de verantwoordelijkheid voor het eigen leren steeds per leerling en per groep. Je maakt gebruik van de eigen leerstijl van een leerling.
Wanneer een leerling moeite heeft met verantwoordelijkheid en/of vrijheid, krijgt hij begeleiding die gericht is op het beter omgaan met die vrijheid.



**Zelfstandigheid**

Het zelfstandig werken heeft een vaste plek binnen ons onderwijs.
Zelf actief problemen oplossen leert kinderen zelfstandig nadenken en beter begrijpen.
Deze werkvorm vraagt meer energie van een kind dan het passief herhalen, waardoor ze leren om creatief te denken en te handelen.

Zelfstandig kun je zijn wanneer aan een aantal voorwaarden is voldaan:

- Je moet weten wat er van je wordt verwacht;
- Je moet de ruimte krijgen zelfstandig te mogen zijn;
- Je moet weten hoe we met elkaar en de materialen omgaan;

Veel taken moeten na de instructie zelfstandig bekeken en gemaakt worden, vaak met een vorm van zelfcorrectie om de eigen verantwoordelijkheid te bevorderen. Naarmate er meer verantwoordelijkheid wordt gegeven, krijgt de leerling meer mogelijkheden om zelfstandig te werken. Hoe zelfstandiger de leerling, hoe meer verantwoordelijkheid hij leert dragen.
Uiteindelijk leidt dit leren en het vertrouwen tot veel effectieve leertijd. Er wordt geen tijd verspild aan organisatorische problemen.

**Samenwerking**

Kinderen leren van en met elkaar. Ze zijn vaak meesters in het uitleggen van opdrachten aan elkaar. Daarom zijn er in de klas en in school werkplekken waar kinderen kunnen samenwerken. Ook hier geldt dat eerst duidelijk moet zijn wat onder samenwerken wordt verstaan: gemeenschappelijk aan eenzelfde taak werken.

Werken in teamverband is een groot onderdeel van het dagelijks leven. Daarom is het goed om op jonge leeftijd kinderen te leren met anderen samen te werken.

Een verdergaande vorm van samenwerken is 'tutorleren': kinderen uit de bovenbouw begeleiden kinderen uit de lagere groepen met verdieping of uitbreiding van verschillende vakgebieden.

**Effectiviteit**

Effectiviteit staat voor doelmatig werken. Binnen het daltononderwijs vertrouwt de leerkracht erop dat de leerling meer verantwoordelijkheid over zijn/haar eigen leerproces neemt. Hij begeleidt de leerlingen door middelen, tijd en hulp efficiënt in te zetten.
Wanneer kinderen eigenaar worden gemaakt over het leerproces en de leerdoelen dan is het onderwijs efficiënter dan alleen luisteronderwijs. Op deze manier wordt het maximale uit een kind gehaald en ontwikkelt elk kind zijn eigen talent.
Zo ontwikkelen kinderen zich ook in zelfredzaamheid en sociale verantwoordelijkheid en worden ze, zoals Helen Parkhurst het noemt, kleine ondernemers.
De leerkracht moet ervoor zorgen dat de leerling de keuzes kan maken, door te zorgen voor de materialen en een duidelijk klassenmanagement.
Hierbij is vertrouwen in elkaar de basis.

**Reflectie**

Reflectie gaat zowel om de ervaringen die iemand heeft, als om de kennis over die ervaringen. Kinderen leren door te doen, te experimenteren en bij te schaven. Het regelmatig vooraf, tijdens en achteraf reflecteren draagt in hoge mate bij aan het behalen van gestelde doelen. Daar kunnen weer nieuwe doelen uit worden gehaald voor de volgende keer.
Reflecteren zorgt ervoor dat kinderen bewuster om zullen gaan met hun eigen leerproces en dat van een ander. Niets is zo waardevol als om achteraf met elkaar te (be)kijken waarom een opdracht goed is gegaan of juist niet.

Reflectie is het meest van waarde als dit gebeurt naar aanleiding van een belangrijk voorval. Het is dus iets dat niet systematisch of planmatig moet gebeuren: het moet ontstaan.



## Dalton in de praktijk

**De taak**
Vanaf schooljaar 2016-2017 werken de kinderen vanuit doelen. Deze staan in de planning van de leerkracht en vanaf halverwege groep 4 op de taak vermeld.
We willen kinderen leren dat het gaat om het werkelijk begrijpen van de stof en dat ze eigenaarschap krijgen over hun leerproces.
Door kinderen zélf te laten nadenken en zélf hun werk en tijd in te laten plannen groeit hun verantwoordelijkheid.
Tevens is er op de taak ruimte voor eigen doelen van de kinderen. Zij kunnen aangeven wat zij zelf graag willen leren, hoe ze dat gaan doen, wie en of wat ze daarvoor nodig hebben en hoe ze controleren of hun doel behaald is.

- Op dit moment is het werken vanuit doelen in ontwikkeling. We gebruiken nu nog de doelen uit de methodes. We willen er naar toe werken dat kinderen meer zeggenschap hebben en krijgen over hun eigen leerdoelen. We werken hier stapsgewijs naar toe.

**In groep 1/2**
In de kleutergroepen werken de kinderen aan de hand van een taakbord. Op dit bord staan de taken die de kinderen die week moeten uitvoeren. Ook de naam van het kind en een bijbehorend symbool staan op dit taakbord vermeld. Door middel van gekleurde magneten (elke dag heeft een eigen kleur) geeft het kind aan of de taak is uitgevoerd. Zowel de leerkracht als het kind kunnen via dit taakbord zien welke taak is gemaakt.
In groep 0 is het werken aan de hand van het taakbord voor de kinderen nog niet verplicht. In groep 1 maken de kinderen twee verplichte taken per week. In groep 2 maken de kinderen in ieder geval 4 taken per week.
Vanaf januari 2018 zijn we in de kleutergroepen gestart met groeps-doorbroken werken. Er wordt in een kleine groep, op een afgesproken tijdstip, in een van beide kleutergroepen gewerkt. Dit kan gebeuren in een kleine kring, door middel van een werkje, of met een spel. We maken op deze wijze het kleuteronderwijs effectiever en doelgerichter. Na 8 weken volgt een evaluatie.

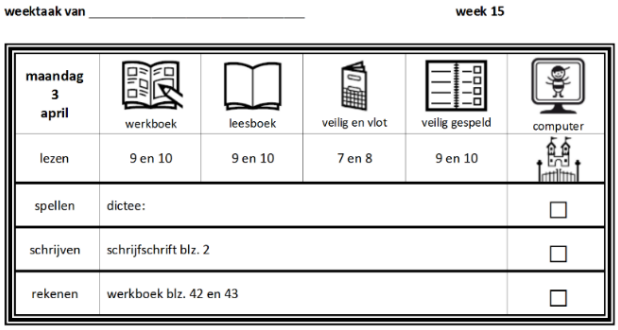



Taakbord groep 1/2



Keuzebord groep 1/2

**In groep 3**


weektaak van _____ week 15

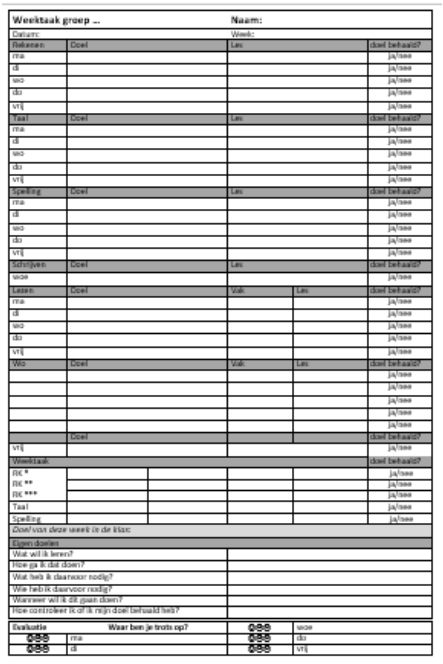
| maandag 3 april | werkboek | leesboek | veilig en vlot | veilig gespeld | computer |
|---|---|---|---|---|---|
| lezen | 9 en 10 | 9 en 10 | 7 en 8 | 9 en 10 | |
| spellen | dictee: | | | | ☐ |
| schrijven | schrijfschrift blz. 2 | | | | ☐ |
| rekenen | werkboek blz. 42 en 43 | | | | ☐ |

Bij aanvang van groep 3 schrijft de leerkracht de taken en doelen op het bord, ondersteund met pictogrammen die ook in het klaslokaal zichtbaar zijn.

Het taakbord, waarmee de kinderen in de kleuterklas hebben gewerkt, willen wij ook in groep 3 gaan zetten. De introductie hiervan staat voor het voorjaar van 2018 op het programma. De kinderen zullen tijdens het leescircuit -wat later in dit boek beschreven zal worden- van dit bord een taak kiezen om op dat moment te doen. Zij hangen de taak hetzelfde af zoals zij bij de kleuters hebben geleerd.

Medio groep 3 zal de overstap naar een papieren weektaak worden gemaakt. Op de weektaak staat per dag welke taken er gemaakt moeten worden. De kinderen leren zelf om de taken af te lezen en af te kleuren met de kleur van de dag. Deze weektaak zal ook aan het begin van groep 4 worden ingezet, zodat er bij de start van groep 4 extra aandacht uit kan gaan naar de nieuwe vakken en het werken in schriften. Na de herfstvakantie wordt de weektaak geïntroduceerd die t/m groep 8 gebruikt wordt.

**In groep 4 tot en met 8**


Weektaak groep ... Naam:
Datum: Week:

| Rekenen: | Doel | Les | doel behaald? |
|---|---|---|---|
| ma | | | ja/nee |
| di | | | ja/nee |
| wo | | | ja/nee |
| do | | | ja/nee |
| vrij | | | ja/nee |
| Taal | Doel | Les | doel behaald? |
| ma | | | ja/nee |
| di | | | ja/nee |
| wo | | | ja/nee |
| do | | | ja/nee |
| vrij | | | ja/nee |
| Spelling | Doel | Les | doel behaald? |
| ma | | | ja/nee |
| di | | | ja/nee |
| wo | | | ja/nee |
| do | | | ja/nee |
| vrij | | | ja/nee |
| Schrijven: | Doel | Les | doel behaald? |
| woe | | | ja/nee |
| Lezen: | Doel | Vak: | Les: doel behaald? |
| ma | | | ja/nee |
| di | | | ja/nee |
| wo | | | ja/nee |
| do | | | ja/nee |
| vrij | | | ja/nee |
| Wo | Doel | Vak: | Les: doel behaald? |
| | | | ja/nee |
| | | | ja/nee |
| | | | ja/nee |
| | | | ja/nee |
| | | | ja/nee |
| | Doel | | doel behaald? |
| vrij | | | ja/nee |
| Weektaak: | | | doel behaald? |
| ric * | | | ja/nee |
| ric ** | | | ja/nee |
| ric *** | | | ja/nee |
| Taal | | | ja/nee |
| Spelling | | | ja/nee |

Doel van deze week in de klas:
Eigen doelen:
Wat wil ik leren?
Hoe ga ik dat doen?
Wat heb ik daarvoor nodig?
Wie heb ik daarvoor nodig?
Wanneer wil ik dit gaan doen?
Hoe controleer ik of ik mijn doel behaald heb?

| Evaluatie | Waar ben je trots op? | | |
|---|---|---|---|
| | ma | | do |
| | di | | vrij |

In groep 4 tot en met 8 wordt er gedurende de hele week met het werk aan de doelen gewerkt. De kinderen plannen de ingevulde doelen vooraf op het rooster aan de achterkant van de weektaak en geven na het werk aan of een doel wel of niet behaald is.

In groep 4 en 5 worden de kinderen begeleid met het werk wat ze per dag moeten doen. Op deze manier hebben de kinderen een goed overzicht wat er gedaan moet worden.
We streven ernaar dat kinderen eind groep 5 bekend zijn met weektaakwerk. Dit begint bij de zaakvakken (minimaal 1). Vanaf groep 6 is de wens dit uit te breiden met als doel dat de leerlingen eind groep 6 minimaal 1 vak (taal, rekenen of spelling) als weektaak verwerken.

De kinderen plannen hun werk en geven aan of een leerdoel behaald is. Dit is nog redelijk nieuw.
Dit wordt steeds verder uitgebreid met de overige vakken, zodat de kinderen in groep 8 met een volledige weektaak werken.
De weektaak kan gedifferentieerd ingevoerd worden, omdat sommige kinderen hier eerder aan toe zijn dan andere kinderen.

Bij het geven van zelfverantwoordelijkheid en eigenaarschap over het werk hoort ook reflectie.
Kinderen kijken zelf hun werk na. Hierdoor zien kinderen zelf of hun doel behaald is.
Mocht dit niet zo zijn, dan gaan ze nadenken (reflecteren) over waar het niet goed is gegaan bij het leerproces en kunnen ze vervolgstappen ondernemen.
Bijvoorbeeld: herhaling, (extra) instructie/hulp vragen aan anderen of extra oefenen.

We willen dat leerlingen inzicht krijgen of ze wel al dan niet instructie nodig hebben.
Zo vergroten we de verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van de kinderen. Al vanaf de kleutergroepen werken we met vormen van zelfcorrectie en bouwen dit uit naar mate de kinderen ouder worden.

**Nakijken**

In de kleutergroepen en groep 3 wordt regelmatig gewerkt met zelfcorrigerende materialen.
In groep 4 beginnen de kinderen met het nakijken van hun rekenwerk.
In groep 5 t/m 8 wordt dit uitgebouwd met alle overige vakken. Hoe snel er wordt uitgebouwd is afhankelijk van de betreffende groep.

De leerkracht loopt regelmatig een vaste ronde om de kinderen te begeleiden en controleert hierbij het werkproces.

**Opruimtaak**

Op Dik Trom willen we leren dat de kinderen samen verantwoordelijk zijn voor het opruimen en netjes houden van hun klas.



In groep 1/2 heeft iedereen een taak van vakantie tot vakantie.
Naast deze opruimtaak hebben ze in groep 1/2 ook nog “grote hulp”, deze kinderen mogen naast de juf zitten en bijv. het eten en drinken pakken, een boekje kiezen, etc. rechts een afbeelding van groep 1/2.



In groep 3 kiezen de kinderen elke week een nieuwe taak van de opruimtaken. De kinderen herkennen vlot aan de afbeeldingen wat de taken zijn. Zie de afbeelding links van groep 3.

Vanaf groep 4 wordt er gebruik gemaakt van een opruimlijst/afbeeldingen.
De kinderen doen een periode deze taak.
De periode erna volgt een andere taak.

**Uitgestelde aandacht**

Met uitgestelde aandacht bedoelen we een periode tijdens het zelfstandig werken dat de leerkracht niet meteen beschikbaar is voor vragen en problemen van kinderen. De kinderen worden op zo'n moment gestimuleerd om zelf een oplossing te zoeken.

Belangrijke redenen om dit te stimuleren zijn:

- kinderen leren zelfstandig een probleem oplossen
- kinderen leren initiatieven te nemen
- kinderen leren op zoek te gaan naar materialen en of middelen die hen verder helpen in het leerproces
- kinderen leren positief omgaan met anderen door het vragen en geven van hulp
- kinderen leren om te plannen wanneer, waar, met wie, hoe en of hoelang zij gaan werken aan hun doelen
- kinderen leren dat zij niet altijd op het door hun gewenste moment aandacht krijgen van de leerkracht
- de leerkracht kan ongestoord extra aandacht geven aan kinderen in een kleiner groepje of individueel

Tot voor kort werd er door een aantal leerkrachten gebruik gemaakt van een zogenaamd 'open-en-dicht' bordje om aan te geven of leerlingen een leerkracht wel of niet mogen storen.

Uit de kijkwijzer is gebleken dat de huidige leerkrachten geen behoefte hebben aan een dergelijk bord. De afspraak is namelijk dat leerlingen alleen op uitnodiging aan het bureau van de leerkracht mogen komen.

De leerkracht loopt met regelmaat een vaste ronde tijdens het werken om te monitoren hoe het met de kinderen gaat. Dit zijn korte contactmomenten. Voor langere (groeps-) instructies komen kinderen óf bij de leerkracht aan het bureau, óf aan de instructietafel.
De instructietafel kan per groep van vorm verschillen. Zo staat er in de ene groep een grote tafel/tafelgroepje waar kinderen omheen kunnen zitten, maar kan er in een andere groep om een hoge kast worden gestaan om uitleg te volgen.

Zoals hierboven vermeld loopt elke leerkracht met regelmaat een vaste ronde door de klas. Dit rondje is steeds hetzelfde rondje. Op deze manier weten de kinderen wanneer de leerkracht bij hun tafelgroep is. Vooraf wordt door de leerkracht aangegeven wanneer een ronde gelopen wordt. Dit kan aangegeven zijn door een time-timer, rondetijden op het bord, een wekkertje dat afgaat, of een genoemd tijdstip.

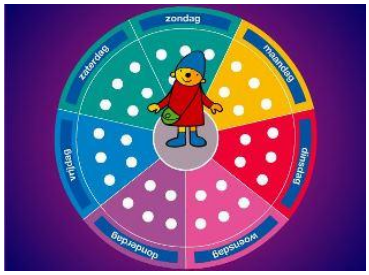
**Dagkleuren**

In de onderbouw heeft elke dag van de week een vaste kleur.
Deze kleuren structureren de week voor de kinderen. De kinderen gebruiken deze kleuren bij het maken van een planning. De kleuren zijn in groep 1/2 duidelijk in de klas te zien op de weekkalender die behoort bij de methode Schatkist.

Vanaf voorjaar 2017 werken ook de groepen 3 en 4 met dezelfde kleuren. Ook in deze groepen zijn de kleuren zichtbaar in de klas en worden ze gebruikt voor het inplannen van het werk.

De dagkleuren zijn:

- (geel) maandag
- (rood) dinsdag
- (roze) woensdag
- (paars) donderdag
- (blauw) vrijdag




In de groepen 5 t/m 8 wordt niet meer met dagkleuren gewerkt, omdat ervoor gekozen is om met doelen te werken. Achter op de weektaak staat een weekplanning waarin kinderen zelf kunnen plannen wat ze wanneer doen.
Een doel kan, vanaf groep 6, op verschillende dagen behaald worden. Bovendien verwachten wij dat kinderen vanaf groep 5 de dagen van de week goed kennen.
Wel kan het zijn dat de verschillende dagen een kleur krijgen op bijvoorbeeld een kalender, om het verschil in dagen aan te geven.

**Dagritme**

In alle groepen worden dagritmekaarten gebruikt. Op deze kaarten staan afbeeldingen (groep 1 t/m 4) of woorden (groep 5 t/m 8) van de activiteiten van de dag. Zo wordt de dag inzichtelijk gemaakt en biedt het structuur en houvast voor de kinderen.
In de werkgroep is afgesproken dat de leerkrachten vrij zijn om eigen afbeeldingen te kiezen.

**Symbolen**

Binnen de school wordt gebruik gemaakt van symbolen. We noemen:

- Vijf regels van DVS




  Deze regels zijn in elke klas zichtbaar aanwezig en ook in de centrale ruimtes van de school. Regelmatig worden de regels met de kinderen besproken.

- Stilteteken
  In heel de school zijn de kinderen bekend met een stilteteken. Deze houdt bij ons in: je hand opsteken (soms i.c.m. vinger voor de lip). Sommige leerkrachten gebruiken hiernaast ook andere methodes zoals een belletje.
  Bij de kleuters wordt er ook gezegd: 'Geef me de vijf!'
  1: Ik zit goed
  2: Mijn handen zijn stil
  3: Mijn ogen kijken
  4: Mijn oren luisteren
  5: Mijn mond is dicht

- Time-timer (uitgestelde aandacht)
  Dit is een hulpmiddel om aan de kinderen inzichtelijk te maken zien hoe lang iets duurt. Bijvoorbeeld wanneer de leerkracht een volgende rond gaat lopen. Dit kan gebruikt worden in de klassen, maar is geen vaste afspraak in de school.

- Dobbelsteen
  Alle leerlingen vanaf halverwege groep 3 hebben een eigen 'werk' dobbelsteen. Deze ligt elke dag bij de kinderen op tafel.

  De dobbelsteen heeft 6 vlakken:
  • de rode kant: ik wil zelfstandig doorwerken, stoor mij niet
  • de groene kant: je mag mij storen, ik wil je helpen
  ? het vraagteken: ik heb een vraag voor de juf/meester
  ! het uitroepteken: ik wil wat zeggen/vertellen tegen de juf/meester
  - naamvakje: hier staat de naam van het kind
  - logo van de uitgever (hier wordt niets mee gedaan).



De dobbelsteen wordt in groep 3 geïntroduceerd en gaat met de leerlingen mee tot en met groep 8. Dagelijks maken de leerlingen gebruik van de dobbelsteen. De functies van de logo's worden regelmatig herhaald.

Door het gebruik van de dobbelsteen leren leerlingen omgaan met uitgestelde aandacht. Het eigen oplossingsgerichte vermogen wordt aangesproken, omdat leerlingen regelmatig op een andere manier naar een antwoord gaat zoeken.
Tevens leren leerlingen dat ze niet altijd meteen een antwoord of aandacht krijgen en ze leren aangeven wanneer ze wél en niet onderbroken mogen worden. Soms is een leerling namelijk lekker aan het werk en wil dit graag doorzetten.

- Stoplicht
  Bij de kleuters leren we de kinderen hoe het stoplicht op onze school wordt gebruikt.
  Rood= je werkt alleen en maakt geen geluid
  Oranje=je mag samenwerken en praat zacht
  Groen=je mag samenwerken en praat verstaanbaar voor iedereen in je groepje
  Vanaf groep 3 wordt het stoplicht ingezet naar behoefte van de groep. In de klassen is dus niet overal het stoplicht te zien.

## De inrichting van het lokaal

In alle groepen wordt er gebruik gemaakt van een dag overzicht d.m.v. dagritme kaarten/woorden. Het overzicht visualiseert de opeenvolging van activiteiten/ instructiemomenten, waardoor de kinderen vertrouwd raken met de verschillende onderdelen waaruit de dag is opgebouwd of wanneer er voor wie een instructie is. Op de achterkant van de weektaak staat vanaf groep 4 dezelfde indeling. Hier kunnen kinderen hun planning mee maken.

In elk lokaal is er de mogelijkheid om met een kleinere instructie groep aan de slag te gaan. Dat kan bijvoorbeeld aan een instructietafel of aan een groepje tafels.

### Onderbouw

- Weektaakbord
  Het weektaakbord van de onderbouw is zo opgehangen dat ieder kind er goed bij kan en dat het goed zichtbaar is.

- Hoeken
  In de onderbouw wordt er gewerkt met uitdagende hoeken waarin verschillende activiteiten worden aangeboden. De benodigde materialen voor de activiteiten zijn zo in de klas geplaatst dat de kinderen er zelf bij kunnen.

- Ordening van het materiaal
  De kasten in het lokaal zijn open en alles heeft een vaste plaats. De open kasten zorgen ervoor dat het materiaal goed bereikbaar is voor de kinderen.
  De puzzels en ontwikkelingsmateriaal zijn geordend naar niveau of moeilijkheidsgraad. Er wordt regelmatig gevarieerd in het aanbod.

### Midden/ bovenbouw

Bij het inrichten van het lokaal wordt rekening gehouden met een aantal punten.

- De looproute
  Ieder kind kan via een goede looproute bij het materiaal komen en de plaats waar het werk kan worden ingeleverd.

- Instructie
  In ieder lokaal staat een instructietafel. Hieraan geeft de leerkracht verlengde instructie voor kinderen die daar behoefte aan hebben. Of er wordt instructie gegeven in kleine groepjes aan werktafels van kinderen. Indien nodig gaan kinderen tijdelijk op een andere plek werken.
  Op uitnodiging van de leerkracht kan er instructie gegeven worden aan het bureau. Dit betreft vaak een individuele instructie.

- Inleveren werk
  In ieder lokaal wordt het werk op een vaste plaats ingeleverd. Dit kan zijn open op de kast of in een tijdschriftenbak/la.

- Schriften/werkboeken
  Op dit moment hebben de leerlingen, vanaf groep 5, een eigen la of tijdschriftenbak waarin al hun schriften en werkboeken verzameld zijn. Deze staan of liggen op een vaste plek in het lokaal. Bij binnenkomst kunnen de leerlingen snel hun eigen spullen verzamelen. Hierdoor ontstaat er geen onrust tijdens het verzamelen van schriften en verloopt de binnenkomst soepel.

Naar aanleiding van klassenbezoeken is er gesproken over de werkstapels op de tafels van leerlingen. Een voorstel was om alleen dát werk op tafel te hebben, waaraan gewerkt wordt. Het overige werk wordt in het kastje onder de tafel gelegd. Op dit moment wordt er uitgeprobeerd hoe dit bevalt.

## Gebruik werkplekken buiten de klas

Op Dik Trom kunnen de kinderen naar keuze op de gang of in de aula werken.
Beneden, waar de groepen 1 tot en met 4 zitten, is er werkruimte in de gang bij de bibliotheek.
Op de bovenverdieping, waar de groepen 5 tot en met 8 zitten, is er een aula voor al die groepen en is er gelegenheid om op de gang te werken.

Kinderen (vanaf groep 5) die buiten de klas of op de pc werken laten dit weten d.m.v. hun naamkaartje op te hangen op het whiteboard in de klas. Het werken op de gang/pc/aula evalueren we regelmatig met de kinderen.

**Gang kleuters**
Bij de kleuters is het activiteitsafhankelijk, waar de kinderen zitten: in de klas of in de gang.
Bij de kleuters is per activiteit aangegeven hoeveel kinderen hieraan mogen werken. Dit zal, voor invallers, aangegeven worden op de planning.

**Gang (groep 3 en 4)**
De kinderen van groep 3 en 4 werken, in overleg met de leerkracht, op de gang. Dit kan bijvoorbeeld zijn voor een opdracht waarbij er samengewerkt moet worden of wanneer een kind juist even buiten de klas wil of moet werken.

**Gang (groep 5 tot en met 8)**
Zowel voor als achter de klapdeuren is een aantal tafels beschikbaar om aan te werken. Hier mag worden samengewerkt, maar het overleg dient zacht te gebeuren.

**Aula (groep 5 tot en met 8)**
De aula is een stilte plek. Als kinderen daar willen werken, moeten ze stil en zelfstandig (alleen) aan de slag gaan. Onze kinderen kunnen daar alleen zitten als ze zeker weten dat ze hiertoe in staat zijn.
Het kind hangt zijn/haar naamplaatje op de aangegeven plek in de klas (of schrijft dit op). Het aantal kinderen is afhankelijk van de groepsgrootte en behoefte per groep.

**Computergebruik**
Software van Wereld In Getallen en andere leerprogramma's worden in de klas of op de gang gedaan.
Er moeten nog afspraken/regels komen voor de pc, zodat het voor iedereen duidelijk is wat wel en wat niet mag op de pc.
De computers in de aula worden ook gebruikt voor zaken als werkstukken of speciale opdrachten. Hier wordt stil en zelfstandig (dus alleen)aan gewerkt.

## Pareltjes van obs Dik Trom

Bij ons op school zijn we trots op het volgende:

**Tutor**
Wij vinden het belangrijk dat er ván en mét elkaar geleerd wordt. Kinderen zijn heel goed in staat elkaar te helpen en kunnen zich hierin ontwikkelen.
Om betrokkenheid naar elkaar te vergroten, hebben we op onze school drie keer een periode van 6-8 weken, waarin kinderen van groep 6, 7 of 8 2x per week 20 minuten tutorhulp geven aan de kinderen van groep 1 t/m 5. De leerkrachten uit deze groepen bepalen of er hulp nodig is en melden deze kinderen aan. Dit kan voor verschillende vakgebieden zijn. De leerkrachten die de kinderen aanmelden regelen het materiaal voor de tutoren. Er worden koppels gemaakt en plaatsen gekozen waar ze kunnen werken. Vervolgens krijgen de kinderen uit groep 6, 7 of 8 een "cursus" van de leerkracht. De 1e periode geeft groep 8 tutor, de 2e groep 7 en de 3e groep 6.
Wij werken nu al een aantal jaar met tutoren op school. We hebben gemerkt dat de sociale vaardigheden van zowel de kinderen die tutor geven, als van de kinderen die tutor krijgen zijn toegenomen.
De kinderen raken meer betrokken bij medeleerlingen en dragen meer zorg voor elkaar. De "afstand" tussen leerlingen wordt kleiner.
Ook zien we regelmatig kleine en grote succeservaringen op verschillende vlakken. Dit maakt kinderen zekerder en dat stralen zij ook uit.

**Leerlingenraad**
We hebben een leerlingenraad om de zeggenschap van leerlingen, omtrent zaken die spelen in en rond de school, te vergroten.

In de leerlingenraad van obs Dik Trom:
- ✓ nemen leerlingen van groep 5 t/m 8 deel.
- ✓ is elke groep met 2 leerlingen vertegenwoordigd.
- ✓ hebben de leerlingen verschillende talenten/competenties.
- ✓ worden er oplossingen bedacht voor (kleine) problemen.
- ✓ wordt er naar elkaar geluisterd.
- ✓ overleggen de leden met hun eigen klasgenoten (bijv. in een klassenvergadering), om tot ideeën te komen.
- ✓ wordt er na elke vergadering een kort verslagje met actiepunten geschreven door 1 van de leerlingen.
- ✓ wordt het verslag met actiepunten verspreid onder de leerkrachten en leden van de raad.

De leerlingenraad komt 1 keer in de 3 weken max. 20 minuten samen, tijdens schooltijd.

**DVS- Mediatoren**
Vanaf schooljaar 2014-2015 werken we op OBS Dik Trom met De Vreedzame School.
Dit programma streeft naar een klimaat in de school en de klas, waarin betrokkenheid en verantwoordelijkheid van kinderen centraal staan. De school wordt een democratische gemeenschap waarin ook de kinderen een stem hebben, zich gezien en gehoord voelen en op een positieve manier met elkaar omgaan.
Wij vinden De Vreedzame School een goed verlengstuk van Dalton.
Een onderdeel van De Vreedzame School is conflictoplossing. Wij willen kinderen leren hoe je constructief met conflicten om kunt gaan. Wij stimuleren kinderen om veel met elkaar te praten en hun conflicten, voor zover mogelijk, zelfstandig op te lossen. Dat doen ze door middel van mediatie.
Wanneer het de kinderen niet lukt om een conflict zelf op te lossen kunnen ze geholpen worden door een mediator.
De kinderen van groep 7-8 worden opgeleid tot leerling mediator. Zij hebben geleerd hoe ze andere leerlingen kunnen helpen met het oplossen van conflicten en om te zoeken naar een win-win situatie.
De leerkrachten bewaken dat een mediatie veilig en succesvol verlopen.
Per week zijn er 2 kinderen mediator.
Als er conflicten zijn, kan er een briefje in de mediatietrommel (paars en op de gang bij groep 7/8) worden gedaan.
De mediatoren maken, in overleg met de leerlingen die een conflict hebben en de leerkrachten, een afspraak om het conflict op te lossen.

**De weektaak (2016-2017)**
Zie bijlage

**De schoolbrede activiteiten**

- Dik Tromfeest
  Een keer per jaar is er een dag die in het teken van feest staat. Hierbij mogen de kinderen verkleed naar school komen. In groepen, die bestaan van kinderen uit groep 1 tot en met 7, gaan de leerlingen de school door en doen allerlei spellen. De kinderen van groep 8 verzorgen een aantal onderdelen.
  De leerlingen van groep 7 dragen die dag de verantwoordelijkheid, terwijl ze tegelijkertijd leren om voor iedereen in de groep op te komen: iedereen mag een keer iets kiezen.
- Sint
  De kinderen uit groep 5 tot en met 8 krijgen tijdens het binnenhalen van Sint een zogenaamde "SOK" (Sint-Oppas-Kind). Zij nemen deze kinderen mee en zijn er 'verantwoordelijk' voor. Op deze manier wordt het voor de jonge kinderen minder spannend en is het overzichtelijker voor hen en de leerkrachten. De oudere kinderen nemen deze taak heel serieus.
- Kerst
  Elk jaar houden we een Kerstdiner in alle groepen. De kinderen kunnen van tevoren aangeven wat zij meenemen voor dit diner. Op deze manier zijn ze samen verantwoordelijk voor een geslaagd diner. Voorafgaand aan het diner wordt er, door alle kinderen, een aantal liedjes gezongen voor de ouders. De kinderen stellen zich aan een kant van het plein op en de ouders staan aan de overzijde.

In bovenstaande punten laten onze kinderen zien wat obs Dik Trom in huis heeft. Meerdere malen is gebleken dat het zelfbeeld van onze leerlingen groeit door het (mee)werken aan deze activiteiten.

## Vak-en vormingsgebieden gedaltoniseerd

- **Taal**
  We willen de kinderen meer eigenaar maken van het werk op de taak. Met taal hebben we de afspraak gemaakt om de kinderen zelf te laten kiezen of ze * en ** ster opdrachten gaan doen of ** en *** ster opdrachten. Daarnaast hebben we met een aantal kinderen een afspraak dat ze zelf mogen afhaken (en dus alvast aan de slag kunnen gaan met hun taak) bij de instructie wanneer ze denken de les te begrijpen.

- **Technisch Lezen**
  In groep 3 leren de kinderen lezen en spellen met behulp van de methode: Veilig Leren lezen KIM-versie. Afgelopen schooljaar (2016-2017) is het lesaanbod onder de loep genomen, omdat we merkten dat de lessen vanuit de methode veelal leerkrachtgebonden en klassikaal worden aangeboden. Medio groep 3 hebben we ervoor gekozen om het technisch lezen en spelling in circuitvorm aan te bieden. De kinderen werken elke 15 minuten aan een andere activiteit, waarbij methodegebonden materialen, software, leerspellen en andere activiteiten worden afgewisseld. Voor schooljaar 2017-2018 is er voor gekozen om gelijk bij aanvang van het jaar te starten met het aanbod in circuitvorm.
  De opbrengst die we nu zien is dat de kinderen een vijftiental minuten gemotiveerd aan een taak werken, elkaar helpen bij kleine 'problemen', steun hebben aan de instructiekaarten per onderdeel en de leerkracht heeft de ruimte om met een kleine groep intensief te oefenen.
  Het voornemen is om in het voorjaar van 2018 een onderdeel in het leescircuit, waarbij de kinderen zelf een taak mogen kiezen op te nemen, om zo het vrije keuzemoment meer terug te brengen. Bij het hoofdstuk over 'de taak' staat hier meer over geschreven.
  Vanaf groep 4 wordt er gebruik gemaakt van de methode Estafette. Daarnaast wordt er vrij gelezen (nu nog op een gezamenlijk tijdstip bepaald door de leerkracht, maar uiteraard is er altijd ruimte om zelf een tijdstip ernaast te kiezen).
  Op de studiedag van 5 april 2017 is er gesproken over een leerlijn technisch lezen. Deze gaat mogelijk op OBS Dik Trom komen, met doelen over wat nodig is om in een volgend leesniveau te komen. Welke ‘lesjes’ of oefeningen kun je doen om vooruit te komen. Daar kunnen taakkaartjes voor worden gemaakt bv: Wedstrijdje met jezelf.
  Het volgende voorstel is daaruit voortgekomen: René Berends gaat met Heleen (IB-er) iets opzetten op het gebied van technisch lezen en wellicht meerdere taalaspecten. Het stukje technisch lezen zou eventueel op de lange termijn Estafette kunnen vervangen.

- **Spelling**
  Hoewel de methode Veilig Leren Lezen KIM-versie anders voorschrijft, is er in groep 3 voor gekozen om dictees al redelijk vroeg in schriften te laten schrijven. Ervaring leert dat veel kinderen hier nieuwsgierig naar zijn en over voldoende vaardigheden beschikken om dit te kunnen doen. Kinderen die hier niet gelijk aan toe zijn bouwen dit rustig op. Zij starten met het spellen met behulp van een letterdoos.

  In groep 3 gaat het schrijven van woorden volgens een vast stappenplan. De kinderen luisteren naar de zin en het woord dat zij moeten opschrijven, zij herhalen het woord, hakken het, schrijven het woord op en controleren wat zij opgeschreven hebben. Dit passen de kinderen niet alleen toe bij dictees, maar ook bij losse woorden die zij opschrijven.

Bij het dictee wordt rekening gehouden met verschillende niveaus in de klas. Het kan zijn dat kinderen van een gegeven zin verschillende woorden moeten opschrijven, omdat deze beter aansluiten op hun niveau.

Vanaf groep 4 werken we met de methode Taal Actief.
Twee keer per week is er een leerkrachtgebonden les. Hierin wordt het leerdoel van de lessen besproken.
Vanaf halverwege groep 6 is de derde les een les over werkwoorden.
Er worden startdictees gegeven waar alle leerlingen deelnemen. Het aantal fouten bepaalt de vervolgstappen: * en ** of ** en ***.

- **Begrijpend lezen**

Vanaf groep 5 starten we met de methodegebonden lessen van begrijpend lezen: leeslink.
Deze bestaan uit 7 strategieën verdeeld over twee lessen per week.
De eerste les start met een foto en filmpje over het onderwerp en behandelt 1 van de strategieën.
Na de start kunnen kinderen, afhankelijk van hun sterniveau afhaken.
Uiteindelijk wordt de les zelfstandig verwerkt meestal in tweetallen of in een groepje.

In groep 5 gaan de sterke lezers na de introductie en het filmpje in tweetallen aan het werk. De overige kinderen worden door de les begeleid door de leerkracht.
Naarmate de kinderen ouder worden, wordt dit steeds meer losgelaten. Hoe snel dit gebeurt is afhankelijk van de groep.

In groep 7 en 8 is de tweede les opgenomen in de weektaak, of het wordt meegegeven als huiswerk en nabesproken.

- **Rekenen**

Om leerlingen meer zicht te geven op wat ze al kunnen, hebben we besloten in 2017 om de kinderen vanaf eind groep 4 (indien mogelijk) voor een nieuw rekenblok te gaan toetsen en daar een overzicht van te maken, zodat we (de kinderen en de leerkracht) weten wat er nog geoefend moet gaan worden en of de kinderen ook daadwerkelijk de instructie nodig hebben van een bepaald onderdeel. Deze schaduwtoets is een proeftuin en is eind schooljaar 2016-2017 geëvalueerd. Op de studiedag van 20 oktober 2017 is er besloten dat we met de schaduwtoetsen doorgaan.
Dit jaar hebben we meegedaan met de Grote Rekendag. Op deze dag wordt er veel samengewerkt aan een groepsopdracht en in circuitvorm gewerkt.

<u>In groep 3</u>
In groep 3 staat het rekendoel van de dag op het whiteboard. De instructie is over het algemeen klassikaal en aan het begin van het schooljaar is ook de verwerking grotendeels klassikaal. Wanneer de kinderen meer ervaring opdoen met het werken in het werkboek en de rekenniveaus beter zichtbaar worden, wordt de instructie en verwerking waar mogelijk op aangepast. Halverwege groep 3 wordt de rekentaak geïntroduceerd. De kinderen werken dan niet alleen aan het rekendoel van de dag, maar ook aan de rekentaak.

Groep 4 tot en met groep 8

We werken met de methode Wereld in Getallen (WIG). Elke les staat er een doel centraal. Deze wordt aan het begin van de les besproken. De *** kinderen bepalen zelf of ze meedoen met de instructie. Zij hebben vooraf de les (alleen, of samen met de leerkracht) doorgekeken om te zien of zij het begrijpen.

Samen met de leerkracht bespreken en maken de overige kinderen som 2 van de les. Na de algemene instructie gaat de leerkracht met een groepje kinderen (* kinderen) die nog moeite hebben met de stof aan de slag (verlengde instructie). Kinderen die het lesdoel nog niet begrepen hebben kunnen hierbij aanschuiven.

Volgens een vast schema komen ze wekelijks twee keer aan bod om te rekenen op de computer.

We hebben de afgelopen jaren met een vast reken-uur gewerkt. Hier zijn we nu langzamerhand van af aan het stappen. We zijn nog op zoek naar een werkvorm die bij onze school past. In sommige groepen wordt gewerkt met een kwartiertjesrooster (zie afbeelding). Hierbij krijgen de kinderen per *-niveau instructie.

In andere groepen is er wel een onderverdeling in de *-niveaus, maar krijgen de ***-kinderen een kortere instructie dan een kwartier (zo lang als nodig) en krijgen de * en ** gezamenlijke instructie, waarbij ** kan afhaken.

Met welke ster de kinderen werken wisselt per les. Dit is afhankelijk van hun prestatie op de schaduwtoets.

| Rekenen | | | |
|---|---|---|---|
| Maandag | | | |
| 8.45 | *** Instructie | ** Som 1 en taken | * Computer |
| 9.00 | *** Zelfstandig werken | ** Instructie | * Computer |
| 9.15 | *** Zelfstandig werken | ** Zelfstandig werken | * Instructie |
| | | | |
| Dinsdag | | | |
| 8.45 | *** Instructie | ** Som 1 + taken / comp 1 | * Som 1 en taken |
| 9.00 | *** Zelfstandig werken | ** Instructie | * Som 1 en taken |
| 9.15 | *** Zelfstandig werken | ** zelfstandig werken /comp | * Instructie |
| | | | |
| Woensdag | | | |
| 8.45 | *** Instructie | ** Instructie | * Instructie |
| 9.00 | *** Zelfstandig werken | ** Zelfstandig werken | * Zelfstandig werken |
| | | | |
| Donderdag | | | |
| 8.45 | *** Instructie | ** Som 1 | * Computer |
| 9.00 | *** Zelfstandig werken | ** Instructie | * Computer |
| 9.15 | *** Zelfstandig werken | ** Zelfstandig werken | * Instructie |
| | | | |
| Vrijdag | | | |
| 9.00 | *** Zelfstandig werken | ** Zelfstandig werken | * Zelfstandig werken |

- **Zaakvakken**

  Voor de zaakvakken hebben we de methode Blink. Dit is een methode die kinderen onderzoekjes laat doen. Deze methode is meegekomen vanuit de fusieschool "de Ontdekking". Schooljaar 2016-2017 worden er in het team allerlei werkvormen uitgeprobeerd, denk aan: presentaties, werkstukken, zelfstandig aan de computer werken. De methode is nog niet goed geïmplementeerd. Schooljaar 2017-2018 maken we duidelijkere afspraken over hoe we de zaakvakken gaan aanpakken in de groepen 5-6-7-8. Op 8 januari 2018 komt er een presentatie van de uitgever van Blink om ons verder op weg te helpen.

- **Start van de dag**

  Bij aanvang van de dag staat er in groep 4 tot en met 8 een opdracht op het bord. Dit kan een som zijn, maar ook een opdracht voor taal of spelling. We doen dit, om de kinderen de focus op het leren te laten leggen. Na de kerstvakantie start de som van de dag in groep 3. De kleuters hebben een andere opdracht. Zij kiezen bij binnenkomst iets uit de kast.

❖ **Creatieve vakken**

Op OBS Dik Trom zijn er op dit vlak een aantal pilots. Een duidelijk plan is hier nog niet voor gemaakt.

- Er word gewerkt aan keuzewerk in groep 5-6
- Met Kerst kunnen de kinderen intekenen op een knutselwerkje; in circuitvorm wordt er dan geknutseld. De kinderen uit verschillende groepen worden gehusseld
- Hogere groepen helpen soms de kinderen in de lagere groepen met knutselen
- Tijdens de Kinderboekenweek/project werkt heel de school aan een project met een kijkmoment voor ouders. We hebben deze twee aan elkaar gekoppeld. Er wordt in die periode veel samengewerkt, ook tussen verschillende groepen.
- Sinds het schooljaar 2016-2017 hebben we een aantal keer per jaar Podium. Het doel hiervan is dat kinderen zich leren presenteren en aan de ouders/andere leerlingen laten zien waar zij mee bezig zijn in de klas.
  Het podium is voor ons nieuw en we zijn nog op zoek naar de juiste vorm binnen onze school.

## Pilots

Bij ons op school wordt regelmatig gewerkt met ‘pilots’, omdat we ons Daltononderwijs in ontwikkelingen willen houden.
Doordat wij hiermee werken is het goed mogelijk dat je in de verschillende groepen hier iets van terug ziet.

**Wat is een proeftuintje?**
Een pilot is een uitprobeersel om het Daltononderwijs te verbeteren of veranderen op de volgende gebieden:

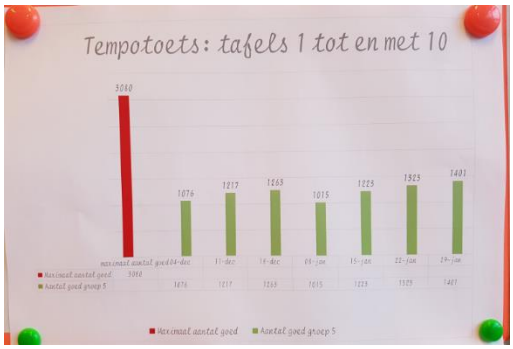
- zelfstandigheid
- samenwerken
- verantwoordelijkheid (eigenaarschap)
- reflectie
- effectiviteit

**Hoe gaan we met een pilot om?**
De leerkracht bespreekt zijn/haar pilotplannen met de daltoncoördinator en directie en houdt hen op de hoogte van de plannen. Na een periode van uitproberen, beslist de leerkracht of het de moeite waard is om het te delen met het team. Wanneer de leerkracht wil dat dit gedeeld wordt, dan geeft hij/zij dit aan bij de directie. De directie zorgt dat het op een vergadering ter sprake komt.

**Een aantal pilots:**
Leren op het schoolplein
Kinderen van groep 3 nemen op verschillende manieren leerstof tot zich. Waar het ene kind veel heeft aan de uitleg van de leerkracht (verbale informatie), vinden andere kinderen het prettig om met materialen aan de slag te gaan (concrete ondersteuning). In groep 3 is dat niet anders, maar voegen wij er nog iets aan toe: leren op het schoolplein.

De leerkracht kiest per week een leerdoel uit en bedenkt hier een spel bij dat op het schoolplein gespeeld kan worden. Voor het automatiseren van sommen tot 5 is er een renspel bedacht, waarbij sommen in het juiste antwoordbakje terecht moeten komen. De getallenlijn tot 20 hebben de kinderen geoefend middels een estafettespel, waarbij de kinderen één-voor-één een cijfer naar de getallenlijn moeten brengen. Maar ook op leesgebied worden er spelletjes op het schoolplein gespeeld, zoals het spel 'Ren-Je-Rot' met letters.
Veel kinderen vinden het fijn om te bewegen en de betrokkenheid van de pleinlessen is groot. De kinderen en leerkracht zijn enthousiast!

Groepsdoel zichtbaar maken
In groep 5 wordt er vanaf oktober elke week een tafeltoets met de kinderen gedaan. Alle goede antwoorden worden bij elkaar opgeteld en hier komt dan een score uit. Zijn de kinderen drie keer achter elkaar gegroeid? Dan trakteer de leerkracht. Zo zijn de kinderen gemotiveerd om beter te worden in de tafels en om elkaar beter te maken. Van de 3080 sommen hadden de kinderen er in het begin 724 goed en nu al 1323. Er is dus ook duidelijk vooruitgang zichtbaar. Er hangt een staafdiagram in de klas om het ook voor de kinderen visueel te maken.



Maatjes
Groep 6 is dit jaar gestart met maatjes. Iedere week heb je als kind een ander maatje. Bij bepaalde lessen of opdrachten moet je samen werken met je maatje. Hierdoor leer je om met iedereen te kunnen samenwerken.

Beloningswereldkaart
Er wordt in groep 6 gewerkt met een beloningswereldkaart. De kinderen kunnen door de week heen opstekers verdienen, door goed te werken, elkaar te helpen, elkaar een opsteker geven, etc. Per streepje (opsteker) kunnen we 20 km vliegen. Soms gaat iets zo goed dat er een beloning is van een aantal kilometers. Aan het eind van de week wordt gekeken op de kraskaart van de wereld naar welk land we kunnen vliegen.

Rekengroepjes
Met rekenen wordt er in groep 6 twee keer in de week met rekengroepjes gewerkt. Hierbij lossen de kinderen in een groepje op niveau een aantal pittige rekenopgaves uit. Dit zijn voornamelijk contextsommen, waarbij ze aan de hand van een stappenplan samen de sommen oplossen.

Groepsdoelen weergeven op bord
In groep 7 wordt het gemiddelde van de toetsen van spelling, woordenschat en tafelsommen op het bord in een grafiek weergegeven.
Net als in groep 5 wordt er elke week een blad met keersommen gemaakt. Wij rekenen echter het groepsgemiddelde uit en elke leerling houdt zijn of haar eigen groei in een eigen grafiek bij. Als het doel behaald is, wordt er in overleg een nieuw doel afgesproken.
Kinderen worden merkbaar enthousiast van groei. Dat geldt zowel voor het groepsgemiddelde, als voor de persoonlijke groei. Regelmatig wordt de leerkracht op de hoogte gebracht door blije kinderen.

Plannen
In groep 8 wordt het format van de weektaak gewoon aangehouden, maar wij zijn met de groep aan het kijken welk formulier het beste past bij het inplannen van werk.
Dit omdat er steeds meer kinderen in een apart schrift de planning van werk gingen schrijven. Zij gaven aan het standaard format toch niet prettig te vinden. Op dit moment zijn wij bezig met een format dat door de leerkracht en de leerlingen is bedacht.

Begrijpend lezen
In groep 8 is er verder dit jaar als pilot voor begrijpend lezen: 1 les per week (do) niet vanuit de methode. In deze les oefenen de leerlingen de specifieke manier van vraagstelling die Cito hanteert. Dit doen ze via zelf gekozen teksten. Naast de Cito vraagstelling oefenen de kinderen ook om zelf begrijpend lees-vragen bij een tekst te bedenken en te noteren. De kinderen verwerken de les grotendeels zelfstandig.

## Nieuw rapport

Er wordt gewerkt aan een nieuw rapport. We willen een rapport dat beter aansluit bij ons Daltononderwijs. Het kind krijgt een aandeel in dit rapport, door het invullen van een kind-rapport.

## Daltonflits

Na de visitatie in 2012 is het idee ontstaan om een Daltonflits te maken. Dit was een soort extra nieuwsbrief waarin we ouders een aantal keer per jaar op de hoogte zouden brengen van de Daltonontwikkelingen en het Daltononderwijs bij ons op school.
Dit hebben we als school 2,5 jaar ook gedaan. Het bleek echter niet haalbaar voor leerkrachten om dit door te zetten.
We zijn nu op zoek naar een nieuwe manier om ouders op de hoogte te brengen.
Tegenwoordig maken we gebruik van Facebook; hier posten we regelmatig berichten vanuit de klassen. Ook wordt er nog steeds via de 'gewone' nieuwsbrief informatie aan de ouders gegeven. We besteden in iedere nieuwsbrief "Tromgeroffel" aandacht aan de aspecten van ons Daltononderwijs.

Afbeeldingen uit een stukje nieuwsbrief



Dalton in de praktijk

De taak

In Tromgeroffel 7 hebben wij u geïnformeerd over de werkwijze en het gebruik van de taak van groep 1 t/m 3. Zoals beloofd volgt hier het vervolg voor de werkwijze van groep 4 t/m 8.
Veel leesplezier.





Leerlingenraad

Bij deze stellen wij u de leerlingenraad voor: Benjamin, Caitlin, Dafne, Evi, Mirte en Sylke.
De leerlingenraad overlegt eens per 3 weken over uiteenlopende onderwerpen. Maandag 18 december is de raad o.l.v. juf Cindy bij elkaar gekomen en hebben zij o.a. gesproken over het schoolplein. In de volgende Tromgeroffel schrijft de raad hun eigen stukje.

In groep 4 tot en met 8

In groep 4 tot en met 8 wordt er gedurende de hele week met taken aan de doelen gewerkt. De kinderen plannen de ingevulde doelen vooraf op het rooster aan de achterkant van de weektaak en geven na de taak aan of een doel wel of niet behaald is.

In groep 4 en 5 worden de kinderen begeleid in het werken met taken per dag. Op deze manier hebben de kinderen een goed overzicht wat er gedaan moet worden. We streven ernaar dat kinderen eind groep 5 bekend zijn met weektaakwerk. Dit begint bij de zaakvakken (minimaal 1). In groep 6 wordt dit uitgebreid met als doel dat de leerlingen eind groep 6 minimaal 1 vak (taal, rekenen of spelling) als weektaak verwerken.



De kinderen plannen hun taak en geven aan of een leerdoel behaald is.
Dit wordt steeds verder uitgebreid met de overige vakken, zodat de kinderen in groep 8 met een volledige weektaak werken. De weektaak kan gedifferentieerd ingevoerd worden, omdat sommige kinderen hier eerder aan toe zijn dan andere kinderen.

Bij het geven van zelfverantwoordelijkheid en eigenschap over het werk hoort ook reflectie. Kinderen kijken zelf hun werk na. Hierdoor zien kinderen zelf of hun doel behaald is. Mocht dit niet zo zijn, dan gaan ze nadenken (reflecteren) over waar het niet goed is gegaan bij het leerproces en kunnen ze vervolg stappen ondernemen. Bijvoorbeeld: herhaling, (extra) instructie/hulp vragen aan anderen of extra oefenen.
We streven ernaar dat leerlingen inzicht krijgen over wanneer ze wel en geen instructie nodig hebben. Zo vergroten we de verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van de kinderen. Al vanaf de kleutergroepen werken we met vormen van zelfcorrectie en bouwen dit uit naar mate de kinderen ouder worden.



In de kleutergroepen en groep 3 wordt regelmatig gewerkt met zelfcorrigerende materialen. In groep 4 beginnen de kinderen met het nakijken van hun rekenwerk. In groep 5 t/m 8 wordt dit uitgebouwd met alle overige vakken. Hoe snel er wordt uitgebouwd is afhankelijk van de betreffende groep. Het nakijken gebeurt óf aan de eigen tafel, óf aan een nakijktafel (nakijkkast)

## Veranderingsdoelen (5-jarenplan) en evaluatie na elk jaar

**2016-2017**
Dit jaar is er heel hard gewerkt aan de volgende punten (zoals te lezen in bovenstaand boek):

| Wat? | Hoe? | Evaluatie |
|---|---|---|
| De weektaak groep 4 tot en met 8: deze is vernieuwd | De werkgroep heeft een opzet gemaakt, de taak uitproberen en evalueren. Daarna aanpassen. | De taak wordt in gebruik genomen. Het plannen op het rooster is nog een lastig punt voor de kinderen. |
| De weektaak van groep 3 | De groep 3 leerkracht heeft de taak geschikt gemaakt voor groep 3. Kijkend naar de overgang van groep 2 naar 3 en van groep 3 naar 4. | De leerkrachten van groep 3 en 4 zijn tevreden over de opbouw. |
| De visie | Tijdens de Saxion studie samen richting geven aan de nieuwe visie. I.v.m. fusie | Visie is gemaakt en staat op papier. Is door de MR goed gekeurd. |
| Het werken met eigen leerdoelen | Elke leerkracht gaat er op zijn eigen manier mee op en probeert een en ander uit. Afgesproken is dat er op de weektaak vragen staan waar de kinderen aan kunnen denken als ze aan hun eigen leerdoel gaan werken. | Iedereen doet dit nu op zijn eigen manier. We willen onderzoeken of collega's behoefte hebben aan een doorgaande lijn. Wanneer die behoefte er is, dan moet deze lijn gemaakt worden. In vergaderingen of studiedagen moet hier op terug gekomen worden. |
| Het ruimtegebruik in de school (buiten de klas) | In vergadering afspraken maken en deze op papier zetten. De afspraken bespreken met de kinderen. | De afspraken worden nagekomen en er is weer rust on de school. Duidelijkheid heeft geholpen voor kinderen en leerkracht. |
| De leerlingraad | 1x per 3 wk. Komt de leerling raad bij elkaar, er wordt een notulen gemaakt en verspreid naar de klassen. De kinderen krijgen spreektijd in de klas. | 1x per 3 wk leerlingraad is dit jaar niet haalbaar. Er kwam elke keer weer wat tussen als er een vergadering is. Volgend jaar de leerlingraad onder de loep nemen. |
| Er is een kijkwijzer uitgezet. Deze heeft geleid tot:<br>-Nieuwe dagkleuren (groep1 t/m 4)<br>-Gebruik stoplicht (geluid)<br>-Opfrissen gebruik dobbelsteen<br>-Verandering van dagritme kaarten/notering<br>-Schoolbreed stilteteken<br>-Leerlijn zelfstandigheid<br>-Ik-doelen zelfstandigheid | Tijdens de studiedag van 20 oktober praktisch aan de slag met de materialen die gemaakt moeten worden.<br>Op deze studiedag worden de volgende onderwerpen besproken:<br>-Stilte teken<br>-gebruik dobbelsteen<br>-dagritme<br>-dagkleuren<br>- | Leerlijn zelfstandigheid is gemaakt, maar dit is nog niet concreet terug te zien in de klassen. De vraag is of het team dat wil en hoe het team dit wil. Hier moet over nagedacht worden en vanuit het team moet hier een plan voor worden gemaakt. In schooljaar 2018-2019.<br><br>De ik-doelen staan op papier. Hoe en of we dit vorm gaan |

| | | |
|---|---|---|
| | | geven in de klassen moet besproken worden in vergaderingen of studiedagen. Gezien de hoeveelheid wat gerealiseerd moet worden in komend schooljaar, wordt dit punt doorgeschoven naar 2018-2019.<br><br>Stoplicht gebruik komt schooljaar 2017-2018 aan bod. |
| Pilots (oa op gebied van rekenen) | De leerkrachten proberen op allerlei manieren een pilot uit. | Pilots die wat hebben opgeleverd tot nu toe:<br>-kwartiertjes rooster<br>-schaduwtoetsen |
| Er zijn coaching gesprek gevoerd | De dalton coördinatoren kijken in de klassen en bespreken dit met desbetreffende collega. | Voor de opleiding was dit een opdracht. Is gebeurd. |
| Met het hele team doorgegaan met de Daltonopleiding (gestart 2015-2016) | Doorgaan met waar we zijn gebleven. | Diploma's zijn behaald |
| De daltoncoördinatoren hebben een daltoncoördinatoren opleiding gevolgd | Schooljaar 2016-2017 start de opleiding. Dit duurt 1 jaar omdat het team ook een daltonopleiding doet. | Diploma's zijn behaald |
| Er heeft intervisie plaatsgevonden tussen daltoncoördinatoren van verschillende scholen | Op OBS Dik Trom is een intervisie om delen van de opleiding dalton coördinator uit te wisselen. | Een leuke ervaring, zou leuk zijn als we dit een keer teambreed kunnen doen. |
| Er is een Daltonregiodag bijgewoond door de daltoncoördinatoren | Bij daltonschool "De Meer" in Amsterdam . | Interessante dag. Gesproken met de leerlingraad daar. Goede presentatie van Patrick Sins en AH manager. |
| Er is een door de daltoncoördinatoren een Daltonboek gemaakt. Er waren tot nu toe wel wat documenten, maar deze waren niet volledig en of up-to-date | Tijdens de opleiding dalton coördinator wordt hieraan gewerkt. | Afgerond: u heeft het nu in handen ☺ |

**2017-2018**
In dit schooljaar willen we werken aan:

| Wat? | Hoe? | Evaluatie |
|---|---|---|
| Regiodag bijwonen | 1 november 2017 samen met directie, dalton coördinator en IB-er naar toe gaan | Was minder interessant dan we hadden gehoopt. Weinig verdieping. |
| Daltonmomenten inplannen op vergaderingen | In overleg met directie data plannen en onderwerpen inbrengen | Geregeld bespreken we wat er gaande is op daltongebied en wat er nodig is. Indien nodig wordt dit op de agenda gezet. |
| Daltonboek bijwerken | In vergaderingen en via mailcontact navraag doen of dingen nog lopen zoals afgesproken. | In volle gang |
| Kijkwijzer nogmaals uitzetten | Aan het einde van het schooljaar de kijkwijzer in laten vullen door collega's. Deze kijkwijzer naast de vorige kijkwijzer leggen. Daar halen we ontwikkelpunten uit voor schooljaar 2018-2019. | |
| De eindevaluatie van de weektaak en afspraken toepassen | Op een studiedag komt dit onderdeel aan de orde | |
| Het tussen-evalueren van het vooraf toetsen van rekenen | Op de studiedag van 20 oktober komt dit onderdeel aan de orde. Afgesproken is dat we hier mee verder gaan. | Vanaf eind groep 4 (als dit het bij de groep toelaat) wordt er een schaduw toets afgenomen voor het nieuwe blok. Hier wordt het werk wat de kinderen moeten doen op afgestemd. |
| Het tussen- evalueren van ruimtegebruik | Dit wordt dit schooljaar nog ingepland op een vergadering | |
| Het invoeren van kwartiertjesrooster bij rekenen | Inplannen op een vergadering, bespreken of iedereen dit wil gaan uitproberen vanaf groep…..? vervolgens een evaluatiedatum prikken. | Gaat naar 2018-2019 |
| Voorbereiden op visitatie NDV | Evaluatieformulier invullen, daltonboek updaten, rooster maken, ouders uitnodigen, Peter Schreuder uitnodigen, routebeschrijving maken | In volle gang, afgerond met een goed resultaat. |
| De aanbevelingen van de visitatie verwerken in een plan | In een zelf evaluatie opschrijven hoe we er nu voorstaan. | Inmiddels afgerond en ingevuld. |
| Uitwerken leerling raad | Met het team in kaart brengen wat er verwacht wordt van de leerkrachten, de leerling raad en de begeleider. Wat we wel en niet in de leerling raad vinden horen. Hoe de | Data zijn vast gesteld. Notulen en agenda worden tijdig gemaakt. Nu nog door leerkracht. Later dit jaar door leerlingraad. |

| | | |
|---|---|---|
| | communicatie is naar elkaar toe., etc. Daarna met de huidige leerlingraad om de tafel gaan. Vaste vergaderdata prikken. | |
| Uitwerken podium inclusief pr | Er is een nieuwe organisatievorm. Niet elke groep komt bijv. elke keer aan de beurt. Aan het einde van het jaar bekijken we of dit bevalt. | Aan het einde van het schooljaar: |
| Afspraken maken over zaakvakken | Dit schooljaar gaan we uitproberen hoe Blink-geïntegreerd werkt. De proeflicentie start na de voorjaarsvakantie. Na de proeflicentie volgt een evaluatie. | Na de voorjaarsvakantie:<br>Nog geen evaluatie gehad. |
| In de klassen kijken naar uitgestelde aandacht | N.a.v. de kijkwijzer in de klassen kijken hoe het gaat met uitgestelde aandacht, de bevindingen bespreken met de desbetreffende collega. | Geregeld wordt er een collega bezocht. De bevindingen worden kort besproken. |
| Werken met eigen leerdoelen (uit 2016-2017) | Dit onderdeel moet op de vergadering gezet worden. Er moet besproken worden, hoe iedereen hiermee omgegaan is. Welke richting willen we op? Willen we een doorgaande lijn? Hoe ziet de opbouw er dan evt. uit? | Een van de tips uit de visitatie. Nemen we mee naar 2018-2019 |
| Nieuw rapport voor 2018-2019 | Tijdens vergaderingen items bekijken in groepjes. Van daaruit het nieuwe rapport maken. | Op 20-10-2017 en 25-01-2018 is het team hiermee aan de slag gegaan. |
| Stoplicht gebruik | In de werkgroep bespreken wat we met een evt. stoplicht zouden willen. Dit is beschreven in het daltonboek. Dit wordt ook nog eens in het team besproken op een vergadering. | Op 8-2-2018 gepland en afspraken in Daltonboek verwerkt. |
| Daltonbijeenkomst binnen Sopoh voor de Daltonscholen | 21 februari zal de 1e bijeenkomst plaats vinden. Directeuren van de betreffende scholen hebben ook 3 maal per jaar overleg | 2e bijeenkomst is inmiddels geweest op 13 juni. Zeer waardevol. |
| Meerbegaafde kinderen uitdaging geven | 1x per week worden de kinderen uit de klas gehaald om uitdagende opdrachten te doen. De opdrachten hebben een vervolg in de klas. Vanaf | Inmiddels gestart en geëvalueerd. De punten uit de evaluatie worden volgend jaar meegenomen in het vervolgtraject. |

| | | |
|---|---|---|
| | januari start dit. Ouders en collega's worden geïnformeerd. | |
| Dalton coördinatoren volgen een cursus coöperatief werken | 4 bijeenkomsten 31-1-2018, 21-2-2018, 27-03-2018 en 25-04-2018 en 10 uur zelfstudie. | Afgerond. Jammer dat het onduidelijk was dat er ook het EDI-model aan vast gekoppeld was. Dit was vooraf niet bekent. |
| Een van de Dalton coördinatoren loopt mee met een visitatie op een andere school. | Angelique loopt een dag mee met een visitatie. Cindy vervangt haar. | Angelique heeft een visitatie meegelopen. |

**2018-2019**
In dit schooljaar willen we werken aan:

| Wat? | Hoe? | evaluatie |
|---|---|---|
| Regiodag bijwonen | 7 november 2018 naar Daltoncongres in Deventer<br>15 januari 2018 regiodag Noord-Holland | |
| Daltonboek bijwerken, aanpassen | Na elke verandering wordt het boek aangepast | |
| Daltonmomenten inplannen op de vergaderingen (de punten van voorgaande jaren herhalen; elke keer een andere pijler onder de aandacht brengen) | In overleg met directie data plannen en onderwerpen inbrengen | |
| Gevulde Daltonmappen voor in de groepen | Daltonboek printen en in mappen doen. De mappen komen in de klassen, zodat iedereen kan nalezen wat er is afgesproken. Er wordt nog nagedacht over een kort afsprakendocument voorin de klassenmap. | |
| Het afronden van de pijler zelfstandigheid (leerlijn, ik-doelen) | Op vergaderingen dit onderwerp inplannen. Er moet onderzocht worden wat het team met deze peiler wil. | |
| Werken aan de pijler zelfstandigheid | Wanneer we weten wat het team met de peiler wil, kunnen we ermee aan de slag. | |
| Nieuwe kijkwijzer uitzetten | Aan einde van het schooljaar wordt er opnieuw een kijkwijzer uitgezet. Deze wordt vergeleken met de voorgaande kijkwijzer. | |
| Veranderdoelen halen uit bovengenoemde kijkwijzer | Vergelijken van de voorgaande kijkwijzer | |
| Verder met de punten die uit de visitatie naar voren zijn gekomen:<br>-<br>-<br>- | | |
| Doelen die vorig jaar niet afgerond zijn afronden:<br>-<br>- | | |
| Nieuwe rapport gebruiken en evalueren | In een teamvergadering aan bod laten komen. | |
| Een van de Dalton coördinatoren loopt mee met een visitatie op een andere school. | Datum moet nog vastgesteld worden. In het najaar van 2018-2019 zal dit plaats vinden. | |

**2019-2020**
In dit schooljaar willen we werken aan:

| Wat? | Hoe? | Evaluatie |
|---|---|---|
| Regiodag bijwonen | Nog niet bekend | |
| Daltonboek bijwerken | Na elke verandering wordt het boek aangepast | |
| Daltonmomenten inplannen op de vergaderingen (de punten van voorgaande jaren herhalen; elke keer een andere pijler onder de aandacht brengen) | In overleg met directie data plannen en onderwerpen inbrengen | |
| Daltonmappen in de groepen up-to-date maken/houden | Jaarlijks bekijken wat er is veranderd en dit aanpassen in de mappen. | |
| Werken aan de pijler vrijheid in gebondenheid/verantwoordelijkheid | Onderzoeken welke richting we op kunnen en willen gaan in overleg met directie en team. | |
| Nieuwe kijkwijzer uitzetten | Aan einde van het schooljaar wordt er opnieuw een kijkwijzer uitgezet. Deze wordt vergeleken met de voorgaande kijkwijzer. | |
| Veranderdoelen halen uit bovengenoemde kijkwijzer | Vergelijken van de voorgaande kijkwijzer | |
| Doelen die vorig jaar niet afgerond zijn afronden:<br>- | | |

**2020-2021**
In dit schooljaar willen we werken aan:

| Wat? | Hoe? | Evaluatie |
|---|---|---|
| Regiodag bijwonen | | |
| Daltonboek bijwerken | | |
| Daltonmomenten inplannen op de vergaderingen (de punten van voorgaande jaren herhalen; elke keer een andere pijler onder de aandacht brengen) | | |
| Daltonmappen in de groepen up-to-date maken/houden | | |
| Werken aan de pijler samenwerken | | |
| Nieuwe kijkwijzer uitzetten | | |
| Veranderdoelen halen uit bovengenoemde kijkwijzer | | |
| Doelen die vorig jaar niet afgerond zijn afronden:<br>- | | |

**2021-2022**
In dit schooljaar willen we werken aan:

| | | |
|---|---|---|
| Regiodag bijwonen | | |
| Daltonboek bijwerken | | |
| Daltonmomenten inplannen op de vergaderingen (de punten van voorgaande jaren herhalen; elke keer een andere pijler onder de aandacht brengen) | | |
| Daltonmappen in de groepen up-to-date maken/houden | | |
| Werken aan de pijler effectiviteit en reflectie | | |
| Nieuwe kijkwijzer uitzetten | | |
| Veranderdoelen halen uit bovengenoemde kijkwijzer | | |
| Doelen die vorig jaar niet afgerond zijn afronden:<br>-<br>- | | |
| | | |

## Bijlage 1: kijkwijzer 2016-2017

Deze kijkwijzer is onze 0-metingmeting van 2016-2017

We willen nu vooral een inventarisatie over hoe en wat er gebruikt wordt in de school. Raak niet in paniek als je dingen niet doet: het is een inventarisatie en geen beoordeling ☺

Vervolgens willen we naar aanleiding van de uitkomst bepaalde punten ter discussie stellen.

Onder aan de vragenlijst is ruimte voor eventuele opmerkingen.

| Zelfstandigheid | X | ? | V | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **DAGKLEUREN** | *1* | *2* | *3* | *4* | *5* | *6* | *7* | *8* |
| Dagkleuren zijn zichtbaar in de klas | | V | X<br>Het is mij niet bekend wat de kleuren van de dag zijn | X **niet meer** | X | v | V | V |
| Ik vind het belangrijk dat de kleuren van de dag continu zichtbaar zijn in de klas | | V | **?**<br>Ik zou de dagen op mijn whiteboard willen hangen in de kleur van de dag | X | X | X | X | V |
| De leerlingen gebruiken de dagkleuren systematisch voor het plannen van de taak (in de onderbouw) | | **Opm 1 en 2** | X<br>Er is nog geen taak in groep 3 | V | | X | X | X |
| De leerlingen gebruiken de dagkleuren systematisch voor het afkleuren van de doelen op de taak (in de onderbouw) | | V **met magneet** | X<br>Er is nog geen taak in groep 3 | V | V | X | X | X |
| Aanpakgedrag t.b.v. zelfstandig leren wordt aangeleerd | | V | X<br>Er is nog geen taak in groep 3 | V | **?** | **?** | V | V |
| **DE RUIMTE** | *1* | *2* | *3* | *4* | *5* | *6* | *7* | *8* |
| Kinderen mogen zelf hulpmiddelen pakken en kunnen hier zelfstandig mee om gaan | | V | V | V | V | V | V | V |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Er wordt gebruik gemaakt van een stilteteken | | V | V<br>Aftellen van 5 naar 1<br>Tingel Tangel | X | X | V<br>Belletje | V | V |
| Kinderen kunnen vertellen waarom ze hun tijd zelf in mogen delen | | X | X | **Nog niet** | X | V | ? | X |
| Er is een instructietafel/groepje en het gebruik hiervan is duidelijk bij de leerlingen | | V | X<br>De tafel is aanwezig | V | X | V | ?V | X |
| Er is sprake van duidelijke werkplekken (werkplekken voor stil werken, samenwerken, instructie, en evt. Computergebruik) | | V **opm 3** | X<br>De kinderen kiezen deze plekken nog niet geregeld | V | V | X | ? | X |
| Kinderen kunnen zelf hun werkplek kiezen | | V | X | V | V | V | V | X |
| Als er in de hal te hard wordt gepraat, stuurt elke voorbijkomende leerkracht de betreffende leerling terug naar de klas | | V | X<br>Is dit de afspraak dan? | ? | ? | X | V | V |
| Elk kind heeft een (tijdschrift) bak voor schriften en werkboeken | | X | X<br>De kinderen hebben een la<br>Ik heb geen behoefte aan bakken | V | X | V | V | v |
| **UITGESTELDE AANDACHT** | ***1*** | ***2*** | ***3*** | ***4*** | ***5*** | ***6*** | ***7*** | ***8*** |
| Er wordt gewerkt met het open/dicht bordje wanneer de leerkracht niet gestoord mag worden | | V | X<br>Ik heb geen Diddle-bordje | V | X | V | X | V |
| Ik heb behoefte aan open/dicht bordje | | ? | ? | X | X | X | X | X |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Leerlingen mogen alleen op uitnodiging aan het bureau van de leerkracht komen | | **?** | ***V***<br><br>Kinderen hebben een schoudermaatje; hier moet ik ze nog wel aan helpen herinneren | **V** | **V** | **V** | **V** | **V** |
| Elke leerling gebruikt –als hij geen instructie volgt- een dobbelsteen | | **X** | **X**<br><br>Aanwezig; nog niet geïntroduceerd | **V** | **V** | **V** | **V** | **X** |
| Er wordt gebruik gemaakt van een time-timer of er staat op het bord wanneer de volgende ronde is | | **V** | **X**<br><br>Ik maak gebruik van mijn timetimer, maar niet om aan te geven wanneer de volgende ronde is. | **X** | **V** | **V** | **?** | **X** |
| De leerkracht loopt op vooraf bekende tijden vaste rondes (Die staan ook op het bord) | | **V opm 5** | **X** | **V** | **X** | **V** | **V** | **X** |
| De leerkracht gebruikt een stoplicht om het geluidniveau aan te geven | | **V** | **X**<br><br>Soms | **X** | **X** | **V** | **X** | **X** |
| **DE TAAK** | ***1*** | ***2*** | ***3*** | ***4*** | ***5*** | ***6*** | ***7*** | ***8*** |
| Er wordt gewerkt met een taak | | V | **X** | V | V | V | V | V |
| In de taak worden verschillende differentiatieniveaus aangegeven (indien nodig wordt er een aparte taak gemaakt) | | X opm 6 | **X** | X zie opm | X | V | X/V | V |
| Op de taak worden de leerdoelen vermeld | | X | **X** | v | V | V | V | V |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Op de taak staat een evaluatievraag, die wordt elke dag besproken met de kinderen | | X | **X** | V niet elke dag | ? | V | X | V |
| Op het rooster staat aangegeven voor welk vak voorafgaand aan het werken met de taak instructie wordt gegeven | | X | **X** | V | X | V | V | V |
| De leerling kan zelf de volgorde van het werk bepalen | | **V** | **X** | **X** | **V** | **V** | **V** | **X** |
| Op de taak stelt elk kind zichzelf per week een eenvoudig persoonlijk doel | | **X** | | **X** | **V** | **V** | **?** | **?** |
| **Effectiviteit** | ***1*** | ***2*** | ***3*** | ***4*** | ***5*** | ***6*** | ***7*** | ***8*** |
| Alle tijd buiten de instructies is daltontijd | | **?** | **?**<br><br>Dit motto is voor mijn niet helder | **X** | **V** | **X** | **V** | **x** |
| De dagplanning staat op het bord dmv dagritmekaarten van Diddle | | **X opm 7** | ***V***<br><br>Ik heb dagritmekaarten van Zoem gemaakt voor groep 3; zij hangen | **V** | **V** | **Alleen instructie tijden en geen diddle** | **V** | **V** |
| Er zijn instructies gepland voor kleinere groepen | | **V** | **X**<br><br>Ai; niet structureel | **V** | **V** | **V** | **?** | **X** |
| Op het bord staat aangegeven (voor wie) wanneer welke instructie gepland staat | | **X** | **X** | **V** | **X** | **V nog niet volledig** | **X** | **X** |
| Er is voor elk kind duidelijk wanneer er voor hem een instructie is wanneer hij zelfstandig kan werken | | **X opm 8** | **?** | **?** | **?** | **?** | **?** | **V** |
| Bij tenminste een vak (rekenen) is er sprake van instructie op maat/ in niveaugroepen | | **V** | ***V***<br><br>Bij mij is dat Veilig Leren Lezen | **V** | **V** | **V** | **V** | **V** |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Kinderen bepalen (tenminste bij een/enkele vakken) zelf of ze wel of niet aan een instructie deelnemen | | X | X | X | V | V | V | V |
| Kinderen weten, wat het doel is van de taken die ze moeten doen en van de bijbehorende instructies | | **? opm 9** | X<br>Ik vertel dit voorafgaande en tijdens het vak dat ik aan bied | V | V | V | V | V |
| Er zijn ook leerstofonderdelen, waarbij klassikaal lange termijn doelen gesteld worden (met kerst kan iedereen minimaal AVI 2 lezen) | | X | X<br>Zo simpel, maar eigenlijk nooit zo benoemd. Wat een idee! | **?** | X | X | V | V |
| Behalve instructiemomenten staan er ook soms reflectie- en nabespreek-momenten op t rooster | | X | *V* | V | X | V | X | X |
| Naast de weektaak wordt ook gewerkt met periodetaak / -taken | | X | **?**<br>Heb hier even geen beeld van | X | X | X | X | X |
| Vrijheid/Verantwoordelijkheid | *1* | *2* | *3* | *4* | *5* | *6* | *7* | *8* |
| Iedere klas gebruikt halkaarten | | X **opm 10** | X | X | X | X **(groep 6 wel)** | X | X |
| De leerlingen mogen buiten de klas een werkplek zoeken om te werken (als dat kan) | | X | *V* | X | V | V | V | V |
| Het kind bepaalt zelf hoe (werkvormen, tempo, plaats en tijd) hij werkt aan de door de leerkracht gestelde doelen | | X | X | X | **?** | V | V | V |
| **KEUZEWERK** | *1* | *2* | *3* | *4* | *5* | *6* | *7* | *8* |
| Er zijn in de taak echte keuzeonderdelen opgenomen waaraan de kinderen kunnen werken | | X | X | **?** | **?** | X | X | V |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| In de taak is ruimte gemaakt om te werken aan een zelfgekozen doel | | X | X | X | V | V | V | V |
| De leerlingen mogen zelf aangeven wat ze willen leren | | X | X | V | V | V | V | V |
| **VERANTWOORDELIJKHEID VOOR KLAS, SCHOOL,** | *1* | *2* | *3* | *4* | *5* | *6* | *7* | *8* |
| Wekelijks krijgen leerlingen de verantwoordelijkheid voor een aantal huishoudelijke taken | | V | *V* | V | V | V | V | V |
| Leerlingen laten hun werkplek binnen en buiten de klas netjes en opgeruimd achter | | V | *V* | V | ? | V | V | X |
| Samenwerken | *1* | *2* | *3* | *4* | *5* | *6* | *7* | *8* |
| Er wordt op verschillende manieren met elkaar gewerkt | | V | *V*<br>Nieuwe input is altijd welkom | V | V | V | V | X |
| De kinderen hebben wekelijks een samenwerkopdracht | | X | X<br>Wel regelmatig, maar ik of wekelijks red… | ? | V | V<br>**Zaakvakken en dvs** | ? | X |
| Op de weektaak wordt aangegeven bij welke opdrachten de leerlingen mogen samenwerken | | X **opm 11** | X<br>Er is nog geen taak in groep 3 | X | X | X | X | X |
| Er wordt doelbewust aandacht besteed aan samenwerkingsvaardigheden | | x/v | *V*<br>Maar staat echt nog in de kinderschoenen | ? | X | **? opbouw is wenselijk** | V | X |
| Er wordt wekelijks een coöperatieve werkvorm gebruikt | | X | X | X | ? | ? | ? | X |
| Bij elk vak is er de mogelijkheid om samen te werken | | V | *V*<br>Al wordt dat bij schrijven | V | V | **V (tijdelijk niet)** | V | X |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | natuurlijk wel lastig, haha | | | | | |
| Kinderen mogen altijd zelf kiezen met wie ze samenwerken | | X | ? | x | ? | ? tijdelijk niet | V | X |
| Reflecteren | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| Kinderen controleren hun eigen werk (voor alle vakken) m.b.v. bijvoorbeeld antwoordenboekjes | | X opm 12 | X | x/v | ? | V | V | V |
| Het kind reflecteert op eigen leerproces en eigen doelen | | X | X | V | V | V | V | V |
| De leerkracht besteedt tijd aan evaluatie | | V | X<br>Kan echt nog meer! | V | ? | V | V | X |
| Leerlingen houden een portfolio bij | | X | X<br>#wens | X | X | X | X | X |
| Leerlingen controleren of ze de lesstof begrijpen en beslissen of ze instructie nodig hebben, of door kunnen werken | | X | X | X een beetje | V | V | V | X |
| Leerlingen werken naar een leerdoel toe en beoordelen daarna of hun doel behaald is | | X | ? | X | X | V | V | V |
| Leerlingen hebben inbreng op de gang van zaken in de klas | | V soms | ? | V | ? | V | V | V |
| Door de leerkracht wordt geregeld met leerlingen op de persoonlijke doelen gereflecteerd | | X | ? | X | ? | V | V | V |
| | | | | | | | | |

**Opmerking van groep 4**

In groep 4 plannen de kinderen nog niet echt. We geven nu nog per vak een instructie, die daarna wordt verwerkt. Dus kinderen kunnen nog niet kiezen in welke volgorde ze de vakken verwerken. Kinderen di snel zijn weten wel wat ze kunnen doen. We hebben geen stilteplekken.

De differentiatie niveaus worden niet in de taak aangegeven, maar er wordt na de instructie gezegd wie welk niveau gaat doen. Meestal is dat al bekend bij de kinderen.

De kinderen mogen meestal kiezen met wie ze samenwerken. Dinsdag en donderdag wordt er meestal door leerkracht gekozen. Het werk nakijken wordt al gedaan door de kinderen, die snel klaar zijn.

**Opmerkingen van groep 1-2**

Opm. 1: we gebruiken de kleuren om af te kleuren (hangen met magneten), maar we plannen nog niet bij kleuters.

Opm. 2: Wij hebben bij de kleuters (nog) geen doelen op de weektaak.

Opm. 3: geen aparte plek voor stil werken o.i.d. We werken in de hele klas met hetzelfde geluidsniveau (stoplicht). Wel plekken voor taalspellen, rekenspellen, stempeltafel, computertafels etc.

Opm. 4: bij de kleuters hebben we nog geen schriften/ boeken. Er is een afmaakbak voor werkjes die nog afgemaakt moeten worden en er is een leeshoek met alle leesboeken.

Opm. 5: de ronde staat niet op het bord, de ronde is wel bekend bij de kinderen.

Opm. 6: geen differentiatie zichtbaar op het takenbord, maar in praktijk wel (moeilijkere puzzel bijv.)

Opm. 7: geen diddle dagkaarten, maar van cactus.

Opm. 8: tussen het spelen door wordt er door de leerkracht soms een kleine kring gegeven. Dit weten de leerlingen niet van tevoren.

Opm. 9: Het doel wordt benoemd, maar nog niet vaak genoeg herhaald/ gecontroleerd.

Opm. 10: Goed idee om daar wel mee te gaan beginnen bij de kleuters. Even overleggen hoe dit er in groep 3 en 4 uitziet (doorgaande lijn).

Opm. 11: Zelfstandig werken of samenwerken is vrije keuze. Leerkracht bepaalt of de opdracht dan nog van voldoende niveau is, of dat er 2 een moeilijkere opdracht krijgen.

Opm. 12: wel bij het zelf corrigerend materiaal.

**Opmerkingen voor groep 8**

Niet helemaal duidelijk hoe de kijkwijzer ingevuld door groep 8 te interpreteren. Irene haar aandeel niet meegenomen in algemeen overzicht; kon slechts een vakje kiezen voor groep 8, dus Monique haar inbreng daarin meegenomen aangezien zij het grootste deel van de week werkt.

**Opmerkingen Groep 6:**

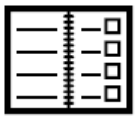
1. Om rust in de klas te krijgen en meer duidelijkheid even de riemen strakker aangehaald. Ze werken op eigen plaats, bij een vraag gebruik kijk je naar de dobbelsteen van iemand in je groepje. Daar kan je hulp vragen. Kan er niet geholpen worden? Dan vraagteken op dobbelsteen en iets gaan doen wat je wel kunt. Juf komt langs en helpt dan.
2. Kinderen mogen niet aan bureau Ik komen, alleen op uitnodiging. De vraag is of het bordje nog nodig is.

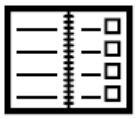
**Opmerkingen groep 3:**

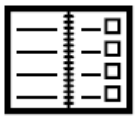
Ik ben bezig met een proeftuintje waarin kinderen woordrijtjes lezen en door te oefenen hun record verbeteren. Dit hangt zichtbaar als individuele 'leesmeter' in de klas.

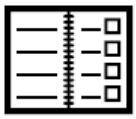
## Bijlage 2 : Weektaak groep 3

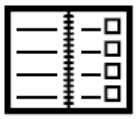
**weektaak van** _____ **week**

| **maandag** |  werkboek |  leesboek |  veilig en vlot |  veilig gespeld |  computer |
|---|---|---|---|---|---|
| lezen | 9 en 10 | 9 en 10 | 7 en 8 | 9 en 10 |  |
| spellen | dictee: | | | | □ |
| schrijven | schrijfschrift blz. 2 | | | | □ |
| rekenen | werkboek blz. 42 en 43 | | | | □ |

| **dinsdag** |  werkboek |  leesboek |  veilig en vlot |  veilig gespeld |  computer |
|---|---|---|---|---|---|
| lezen | 9 en 10 | 9 en 10 | 7 en 8 | 9 en 10 |  |
| spellen | dictee: | | | | □ |
| schrijven | schrijfschrift blz. 2 | | | | □ |
| rekenen | werkboek blz. 42 en 43 | | | | □ |

| **woensdag** |  werkboek |  leesboek |  veilig en vlot |  veilig gespeld |  computer |
|---|---|---|---|---|---|
| lezen | 9 en 10 | 9 en 10 | 7 en 8 | 9 en 10 |  |
| spellen | dictee: | | | | □ |
| schrijven | schrijfschrift blz. 2 | | | | □ |
| rekenen | werkboek blz. 42 en 43 | | | | □ |

| **donderdag** |  werkboek |  leesboek |  veilig en vlot |  veilig gespeld |  computer |
|---|---|---|---|---|---|
| lezen | 9 en 10 | 9 en 10 | 7 en 8 | 9 en 10 |  |
| spellen | dictee: | | | | □ |
| schrijven | schrijfschrift blz. 2 | | | | □ |
| rekenen | werkboek blz. 42 en 43 | | | | □ |

| vrijdag |  werkboek |  leesboek |  veilig en vlot |  veilig gespeld |  computer |
|---|---|---|---|---|---|
| lezen | 9 en 10 | 9 en 10 | 7 en 8 | 9 en 10 |  |
| spellen | dictee: | | | | □ |
| schrijven | schrijfschrift blz. 2 | | | | □ |
| rekenen | werkboek blz. 42 en 43 | | | | □ |

**keuzewerk**

| ik maak | rekentaak blz. 43 | rekentaak blz. 44 | rekentaak blz. 45 | computer wig |
|---|---|---|---|---|
| ik kies | stickerdictee | lees picolo | reken picolo | verliefde harten memory |
| | leesbank | rekenmandala | leesbingo | rekenbingo |
| | slang en trap | splitskaarten | verhaal maken | computer wig |

## Bijlage 3: Weektaak groep 4 tot en met 8

| **Weektaak groep** | | | **Naam:** | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Datum: | | | Week: / | | |
| Rekenen | Doel | | Les | | doel behaald? |
| ma | je laat zien wat je kunt | | vooraftoets blok 3B- minimum | | ja/nee |
| di | je laat zien wat je kunt | | vooraftoets blok 3B-project+basis | | ja/nee |
| wo | je laat zien wat je kunt | | toets blok 2B blz. 16 | | ja/nee |
| do | je laat zien wat je kunt | | toets blok 2B blz.17-18 | | ja/nee |
| vrij | 0 | | goede vrijdag | | ja/nee |
| Taal | Doel | | Les | | doel behaald? |
| ma | oefen voor de toets | | •T6 W3 L14 blz.62-63 | | ja/nee |
| di | oefen voor de toets | | •oefentoets T6 | | ja/nee |
| wo | 0 | | paasontbijt | | ja/nee |
| do | afleiding, achtervoegsel/voorvoegsel | | •T6 W4 L16 blz.66-67 | | ja/nee |
| vrij | 0 | | goede vrijdag | | ja/nee |
| Spelling | Doel | | Les | | doel behaald? |
| ma | bakker, kennis | | T7 W2 L5 + •L6 blz.44-45 | | ja/nee |
| di | bakker, kennis | | T7 W2 L7 blz.46 | | ja/nee |
| wo | 0 | | zinnendictee | | ja/nee |
| do | werkwoorden in tt | | 5WD+• T7 W2 L8 blz. 47 | | ja/nee |
| vrij | 0 | | goede vrijdag | | ja/nee |
| Schrijven | Doel | | Les | | doel behaald? |
| woe | je oefent het vlot en netjes schrijven | | 1 blz. | | ja/nee |
| Lezen | Doel | | Vak | Les | doel behaald? |
| ma | oefenen om vlot te lezen | | Estafette | Les 14 WB 28-29 | ja/nee |
| di | visualiseren | | Leeslink | Blok 3 W6 L1 | ja/nee |
| wo | visualiseren | | nieuwsbegrip | nieuwsbegrip | ja/nee |
| do | alle strategieën | | Leeslink | Blok 3 W6 L2 | ja/nee |
| vrij | 0 | | Estafette | 0 | ja/nee |
| WO | Doel | | Vak | Les | doel behaald? |
| ma | je laat zien wat je kunt | | Verkeer | •les 19 + •les 18 | ja/nee |
| di | herhaling les 1 t/m 4 | | Grenzeloos | Thema 3 Les 5 | ja/nee |
| | Utrecht, Noord-Brabant, Limburg | | Topomaster | •level 10-11-12 | ja/nee |
| vrij | burgers en stoommachines | | Eigentijds | Thema 3 les 5 | ja/nee |
| | x | | Binnenstebuiten | 0 | ja/nee |
| | Doel | | | | doel behaald? |
| vrij | knutselen | | 0 | | ja/nee |
| Weektaak | | | | | doel behaald? |
| RK * | •blz.36 | •blz.37 | •wb 44 | •eigen leerdoel | ja/nee |
| RK ** | •blz. 37 | •blz. 38 | •wb 44 | •eigen leerdoel | ja/nee |
| RK *** | •WB blz.44 | •blz. 39 + kien | •plwb 42-43 | •eigen leerdoel | ja/nee |
| TL of LZ | 0 | • | •ws alles T6 af! | •*software T6* | ja/nee |
| Spelling | • T7 W2 L6 oef.bl. | • T7 W2 L8 oef.bl. | | •*software T6* | ja/nee |
| *doel vd week in de klas : we ruimen samen de klas op!* | | | | | |
| Mijn eigen doel= | | | | | |
| Wat wil ik leren? | | | | | |
| Hoe ga ik dat doen? | | | | | |
| Wat heb ik daarvoor nodig? | | | | | |
| Wie heb ik daarvoor nodig? | | | | | |
| Wanneer wil ik dit gaan doen? | | | | | |
| Hoe controleer ik of ik mijn doel behaald heb? | | | | | |
| **Evaluatie** | **Wat vond ik leuk vandaag?** | | ☺😐☹ | woe | |
| ☺😐☹ | ma | | ☺😐☹ | do | |
| ☺😐☹ | di | | ☺😐☹ | vrij | |

•=zelfstandig ZD=zinnendictee WD=woordendictee *schuin=keuzewerk* ws=woordspel

## Bijlage 4: Daltonvisitatie april 2012

**Visitatie lidscholen primair onderwijs**

**Nederlandse Dalton Vereniging**

**Visitatieverslag**
**Zie handleiding visitatie lidscholen primair onderwijs**
**(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)**

| | | |
|---|---|---|
| Naam school | **OBD Dik Trom** | |
| Adres | Wormerstraat 25 | |
| Postcode en plaats | 2131 AX | Hoofddorp |
| E-mailadres school | diktrom@sopoh.nl | |
| Directeur | **Jan van Rheenen** | |
| Adjunct-directeur | **Ella Voogt / Renee den Hertog** | |
| Daltoncoördinator | Cindy Pennings /Renee den Hertog | |
| Aantal groepen | 6 | |
| Aantal leerlingen | 152 | |
| Populatie | **gemengd** | |
| Aantal leraren | 14 | |
| In bezit van Daltoncertificaat | 10 | |
| Bezig met Daltoncursus | **geen** | |
| Nevenvestigingen | nee | |
| Stand van zaken inspectie | Regulier toezicht | |
| **Visitatieteam** | | |
| Voorzitter | Han de Bruin | |
| Lid 1. | Martine van Kralingen | |
| Lid 2. | | |
| Lid 3. | | |
| Datum visitatie | 29 - 03 - 2012 | |
| Soort visitatie | | licentieaanvraag |
| | | 2e licentieaanvraag |
| | X | licentieverlenging |
| | | versnelde visitatie licentieverlenging |
| | | visitatie na bezwaarprocedure |

**Commissie Visitatie Primair Onderwijs**
**Nederlandse Dalton Vereniging**
**Bezuidenhoutseweg 251-253**

**2594 AM Den Haag**

**Tel. 070 - 331 52 81**

**bestuursbureau@dalton.nl**

| | | O | M | V | G | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **0** | **Realisering aanbevelingen vorige visitatie *** | | | **X** | | |
| | **Aanbevelingen uit vorig visitatieverslag** | | | | | |
| 1 | Leerlingen krijgen een grotere rol in het samenstellen van de taak | | X | | | Nr.1 |
| 2 | Verminderen van controle en correctie van het leerlingenwerk | | | X | | Nr. |
| 3 | In de kleutergroepen meer werk maken van uitgestelde aandacht | | X | | | Nr.3 |
| 4 | Voornemens uit het DOP 2007-2008 realiseren | | | X | | Nr. |
| 5 | Verschillende vormen van cooperatief leren invoeren | | | X | | Nr. |
| 6 | | | | | | Nr. |
| 7 | | | | | | Nr. |
| 8 | | | | | | Nr. |

*** niet van toepassing bij 1e licentieaanvraag**

| | | O | M | V | G | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **1** | **Vrijheid/ Verantwoordelijkheid** | | | **X** | | |
| | **Indicator** | | | | | **Aanbeveling** |
| 1.1 | Er is sprake van diverse vormen van sturing van verantwoordelijkheid, (leerkrachtgestuurd, gedeelde sturing en leerlinggestuurd) | | X | | | Nr.1 |
| 1.2 | Leerlingen en leerkrachten stellen taak- en keuzewerk samen en hebben de vrijheid dit in te delen | | X | | | Nr.4 |
| 1.3 | Leerlingen en leerkrachten kunnen omgaan met vrijheden en verantwoordelijkheden | | | X | | Nr. |
| 1.4 | Op basis van vertrouwen wordt vrijheid vorm gegeven | | | | X | Nr. |
| 1.5 | Leerkrachten hebben mogelijkheden eigen initiatieven te nemen | | | X | | Nr. |
| 1.6 | Leerlingen zijn betrokken bij het beoordelen van het eigen werk | | | X | | Nr. |
| 1.7 | Leerlingen kunnen vertellen waarom ze hun tijd zelf mogen indelen | | | X | | Nr. |
| 1.8 | Leerlingen hebben keuzevrijheid van werkplek | | X | | | Nr.1 |
| 1.9 | Leerlingen mogen zelf hulpmiddelen pakken | | | | X | Nr. |
| 1.10 | Leerkrachten leren strategieën aan voor denken en leren | | | X | | Nr. |
| 1.11 | Leerkrachten volgen systematisch de vorderingen van hun leerlingen | | | X | | Nr. |
| 1.12 | Leerkrachten hanteren een doelmatige instructie | | | X | | Nr. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1.13 | Leerkrachten dragen zorg voor gedifferentieerde opdrachten | | X | | | Nr.2 |

| | | O | M | V | G | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **2** | **Zelfstandigheid** | | | **X** | | |
| | **Indicator** | | | | | **Aanbeveling** |
| 2.1 | Er is sprake van diverse vormen van zelfstandigheidsontwikkeling binnen de range van zelfstandig werken, zelfstandig leren, zelfverantwoordelijk leren en zelfsturend leren | | | X | | Nr. |
| 2.2 | Leerlingen en leerkrachten zijn in staat om te gaan met uitgestelde aandacht | | | X | | Nr. |
| 2.3 | Leerkrachten bieden instrumenten aan die de zelfstandigheid van leerlingen bevorderen, zoals taakbord, taakbrief, planbord etc | | | | X | Nr. |
| 2.4 | Leerkrachten en leerlingen evalueren en reflecteren dagelijks | | | X | | Nr. |
| 2.5 | Leerkrachten en leerlingen zijn in staat om een planning te maken | | | X | | Nr. |
| 2.6 | Leerlingen kunnen zelfstandig met hulpmiddelen omgaan | | | | X | Nr. |
| 2.7 | De hoeveelheid tijd voor de leerlingen is toereikend om de doelstelling zelfstandigheid te bereiken | | | X | | Nr. |

| | | O | M | V | G | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **3** | **Samenwerking** | | | | **X** | |
| | **Indicator** | | | | | **Aanbeveling** |
| 3.1 | Er is sprake van diverse vormen van samenwerking binnen de range van samenwerken, samenwerkend leren, coöperatief leren en interactief leren | | | | X | Nr. |
| 3.2 | Samenwerking van leerlingen vindt plaats op basis van wederzijds respect | | | | X | Nr. |
| 3.3 | Samenwerking van leerkrachten vindt plaats op basis van wederzijds respect | | | | X | Nr. |
| 3.4 | Leerkrachten stimuleren het samenwerken tussen leerlingen | | | | X | Nr. |

| | | O | M | V | G | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **4** | **Daltonontwikkeling** | | | **X** | | |
| | **Indicator** | | | | | **Aanbeveling** |
| 4.1 | De school heeft de Daltonontwikkeling beschreven in het schoolplan of een ander plan, waaruit blijkt dat er structureel wordt gewerkt aan het ontwikkelen, borgen en evalueren van het beleid | | | | X | Nr. |
| 4.2 | De Daltonidentiteit is terug te vinden in de schoolgids, op de website en via ander informatiemateriaal | | | | X | Nr. |
| 4.3 | De school stelt de leerkrachten in de gelegenheid elkaar te consulteren | | X | | | Nr. |
| 4.4 | In het schoolplan of een ander plan is Daltonscholing opgenomen | | | X | | Nr. |
| 4.5 | Daltonontwikkeling wordt aangestuurd door bijv. een coördinator | | | | X | Nr. |
| 4.6 | De Daltonmogelijkheden van het gebouw worden optimaal benut | | | | X | Nr. |
| 4.7 | Er zijn middelen aanwezig om de Daltonwerkwijze ten dienste te staan, zoals dagkleuren, taakborden of andere middelen | | | | X | Nr. |
| 4.8 | Registratie van Daltonactiviteiten vindt voor iedereen op een herkenbare manier plaats | | | X | | Nr. |
| 4.9 | In de taakopdrachten wordt rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen. | | X | | | Nr.2 |
| 4.10 | De methodes zijn Daltonvriendelijk | | | X | | Nr. |
| 4.11 | De Daltonregels zijn duidelijk voor alle betrokkenen | | X | | | Nr. |
| 4.12 | Er is een duidelijke doorgaande Daltonlijn binnen de school | | X | | | Nr.3 |
| 4.13 | De school is betrokken bij Dalton-regioactiviteiten. | | | X | | Nr.TIP |
| 4.14 | De school volgt systematisch de vorderingen van haar leerlingen door middel van een leerlingvolgsysteem | | | X | | Nr. |

| **5** | **Houding schoolbestuur t.o.v. het Daltononderwijs** | **O** | **M** | **V** | **G** | **Aanbeveling** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 5.1 | Het bestuur ondersteunt de Daltonontwikkeling van de school | | | X | | Nr. |

| **6** | **Houding van ouders t.o.v. het Daltononderwijs** | **O** | **M** | **V** | **G** | **Aanbeveling** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.1 | De ouders ondersteunen de Daltonontwikkeling van deze school | | | X | | Nr. |
| 6.2 | De ouders worden geïnformeerd over de Daltonwerkwijze | | | | X | Nr. |
| 6.3 | Opmerkingen, suggesties m.b.t. Daltonwerkwijze door ouders worden door het team ter harte genomen | | | X | | Nr. |

| Belangrijkste onderwerpen van het gesprek met (MR/OR) ouders |
| --- |
| **De ouders vinden het een sfeervolle kleine school. Ze hebben bewust gekozen voor de goede naam die de school heeft en het werken volgens Daltonuitgangspunten. Gelijkwaardigheid bij kinderen, leuke wisselwerking jonge oudere kind (o.a. bij tutorwerken) spreekt de ouders aan. Bij de start van de dag gaan kinderen direct met de taak beginnen, voor ouders soms rommelig, maar voor kinderen heel duidelijk. Er is een nieuw rapport gemaakt, positief ontvangen.**<br>**Ze willen de school meegeven om goed te letten op de zorgstructuur en de informatie hierover naar ouders toe wanneer een leerling dit nodig heeft.**<br>**Communicatie over Dalton is door de Daltonflits goed verbeterd.** |

| belangrijkste onderwerpen van het gesprek met vertegenwoordiger(s) bestuur<br>naam bestuurslid: Evert van Putten, interim directielid |
| --- |
| **SOPOH kent 23 basisscholen met Jenaplan, Freinet, Montessori, Dalton en regulier onderwijs. Er valt dus wat te kiezen voor ouders.**<br>**De sfeer op school is goed; fijn pedagogisch klimaat.**<br>**Er zijn geen klachten of negatieve geluiden van ouders bekend bij het bestuur.**<br><br>**SOPOH houdt een eigen visitatie op haar scholen en let daarbij op opbrengsten en leerrendement. Er is regelmatig overleg tussen SOPOH en de directie van Dik Trom.**<br><br>**Nascholing en of tweedaagse voor verdere verdieping voor Dalton moet betaald worden uit eigen nascholing, maar de stichting doet wel aan voorfinanciering indien nodig.**<br><br>**De school groeit licht, deze ontwikkeling moet vastgehouden worden. PR is in eerste instantie een taak van de school zelf.** |

**Advies aan het algemeen bestuur van de NDV:**

| | Advies | Criteria |
|---|---|---|
| | Licentie verlenen | Gearceerde onderdelen 1,2,3 **en** 4 voldoende of goed |
| | Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening | Gearceerde onderdelen 1,2,3 **of** 4 matig of onvoldoende |
| | Geen licentie verlenen | Na versnelde visitatie matig of onvoldoende bij één of meerdere gearceerde onderdelen 0,1,2,3 **of** 4 |
| X | Licentie voor vijf jaar verlengen | Gearceerde onderdelen 0,1,2,3 **en** 4 voldoende of goed |
| | Over twee jaar versnelde visitatie<br><br>(bij de vijfjaarlijkse visitatie) | Gearceerde onderdelen 0,1,2,3 **of** 4 matig of onvoldoende |
| | Licentie intrekken | Na versnelde visitatie matig of onvoldoende bij één of meerdere gearceerde onderdelen 0,1,2,3 **of** 4 |

**Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in het Schoolverslag visitatie:**

| Aanbeveling | Omschrijving |
|---|---|
| Nr.1 | Geef de leerling meer verantwoordelijkheid bij zijn taak, bij zijn werkplek. Moet elke leerling de instructie wel volgen |
| Nr.2 | Zorg voor meer gedifferentieerde opdrachten; haal eruit wat in de leerling zit, vergroot op deze manier het leerrendement van de individuele leerling. |
| Nr.3 | Er is geen goede doorgaande lijn zichtbaar m.n. uitgestelde aandacht, maatjeswerken en verantwoordelijkheid. De praktijk komt niet overeen met de beschrijving in het DOP |
| Nr.4 | Werk toe naar een weektaak vanaf groep 5 en neem hierbij mee het recht op het werken aan keuzewerk. |
| Nr. | |
| Nr. | |
| Nr. | |
| Nr. | |
| Nr. | |

**Slotopmerkingen:**

Dik Trom is een bijzonder kind; dat is zo, werk dit nog meer uit.

Het werken met tutoren is een parel voor de school.

Tip: gebruik de daltonregio als een haal- en brengplaats, ook ouders hierover informeren met de Daltonflits.

De sfeer op school tussen leerkrachten en leerlingen, maar ook onderling hebben we als prettig ervaren.

**Ondertekening voorzitter visitatieteam:**

| **naam** | **handtekening** | **datum** |
|---|---|---|
| Han de Bruin | | 29 maart 2012 |

## Bijlage 5: Ik doelen

### Ik-Doelen (alleen nog op papier)

Op de Dik Trom hebben we de ik-doelen van zelfstandigheid, samenwerken, vrijheid/verantwoordelijkheid en reflectie per jaargroep op papier gezet.
We willen dat kinderen weten wat er van ze verwacht wordt en waar ze individueel aan moeten/kunnen werken.
Daarnaast zijn we bezig met het maken van een leerlijn zelfstandig werken. Deze lijn is nog in ontwikkeling. In schooljaar 2018-2019 is het de bedoeling dat we starten met de ik-doelen van zelfstandigheid en de leerlijn zelfstandig werken. Ze zijn nu alleen nog op papier. Zie 5 jaren plan.

**Zelfstandigheid** (alleen nog op papier)

Elk jaar leren de kinderen bij ons op school om steeds zelfstandiger te worden. We werken met ik-doelen. We streven ernaar dat onderstaande doelen aan het eind van een groep behaald zijn. Onderstaande doelen zijn minimale doelen.

Groep 1:
Ik kan mezelf aan- en uitkleden
Ik kan zelf naar de w.c.
Ik kan een taak kiezen
Ik ruim zelf het gebruikte materiaal op

Groep 2:
Ik plan mijn weektaak en voer een taakje individueel uit
Ik registreer de taken die af zijn op het takenbord
Ik pak de spullen die ik nodig heb en ruim de spullen op na gebruik
Ik kan omgaan met uitgestelde aandacht
Ik kan hulp vragen aan een maatje

Groep 3:
Ik kan 15 minuten zelfstandig werken
Ik kan omgaan met de regels van uitgestelde aandacht
Ik verzorg de eigen werkplek
Ik kan mijn dobbelsteen op de juiste manier gebruiken (medio groep 3)

Groep 4:
Ik kan 20 minuten zelfstandig werken
Ik kan hulp vragen aan kinderen uit mijn tafelgroepje
Ik kan zelf kleine problemen oplossen
Ik kan een dagtaak plannen en doelen aftekenen
Ik weet wat ik kan doen als de taak af is
Ik weet hoe ik zelf en conflict kan oplossen
Ik kijk mijn eigen werk na (taal, spelling en rekenen)
Ik bedenk een eigen leerdoel

Groep 5:
Ik kan 30 minuten zelfstandig werken
Ik help anderen zonder voor te zeggen
Ik kijk alles wat ik gemaakt heb zelf na en corrigeer waar nodig
Ik werk buiten het lokaal ook gericht aan de taak
Ik kan hulp vragen en ik kan ook hulp geven
Ik kan soms al een conflict zelf oplossen
Ik verwoord mijn eigen mening

Groep 6:
Ik kan 40 minuten zelfstandig werken
Ik kan zelf beoordelen of ik verlengde instructie nodig heb
Ik beoordeel mijn werk kritisch
Ik durf hulp te geven en te vragen
Ik gebruik mijn tijd zo effectief mogelijk
Ik oefen met reflecteren op mijn eigen werk
Ik ga oefenen met een weektaak

Groep 7:
Ik kan 50 minuten zelfstandig werken
Ik kan op mijn werkwijze reflecteren
Ik kan een eigen weektaak indelen en plannen
Ik kan zelf bepalen in hoeverre ik instructie nodig heb
Ik zelf problemen oplossen bij de uitvoering van de taak

Groep 8:
Ik kan 60 minuten zelfstandig werken
Ik ken mijn eigen leerstijl
Ik oefenen zelfstandig aanpakgedrag, leerstrategieën en didactische werkvormen
Ik kan zelf bij een opgegeven taak de activiteiten plannen
Ik zoek op basis van controle en/of zelfevaluatie gericht hulp

**Samenwerken** (alleen nog op papier)

Elk jaar leren de kinderen bij ons op school om steeds zelfstandiger te worden. We werken met ik-doelen. We streven ernaar dat onderstaande doelen aan het eind van een groep behaald zijn. Onderstaande doelen zijn minimale doelen.

Groep 1:
Ik gebruik namen van groepsgenoten
Ik kijk een ander aan en reageer vriendelijk op hem/haar
Ik geef een ander gelegenheid mee te doen
Ik deel materiaal met anderen

Groep 2:
Ik spreek verstaanbaar, laat een ander uitpraten en luister naar een ander
Ik durf een eigen inbreng te hebben
Ik blijf bij een groepje
Ik kan omgaan met verschillen in de groep
Ik werk mee aan groepsopdrachten
Ik werk aan een taak tot hij af is

Groep 3:
Ik leer me te richten op de ander (vraag hulp, reageer, stel vragen, accepteer inbreng)
Ik leer samen eenvoudige opdrachten op te lossen
Ik luister naar een ander
Ik laat anderen uitspreken
Ik kan rustig praten en werken

Groep 4:
Ik kom afspraken en beloften na
Ik moedig anderen aan om mee te doen
Ik reageer op wat een ander zegt
Ik werk met alle groepsgenoten samen
Ik kan met anderen overleggen
Ik geef een ander een complimentje

Groep 5:
Ik maak ondersteunende opmerkingen
Ik wil en durf leiderschap te tonen
Ik verdeel taken
Ik herhaal af en toe wat een ander zegt
Ik bied een ander aan iets uit te leggen
Ik wissel informatie uit
Ik plan het werk

Groep 6:
Ik help een ander zonder voor te zeggen
Ik vraag een ander hardop te denken
Ik volbreng in gezamenlijkheid een taak
Ik herinner een ander aan een taak
Ik geef richting aan het uitvoeren van de taak
Ik vat af en toe de voortgang samen
Ik kan overeenstemming met een ander bereiken
Ik geef een ander op de juiste wijze feedback

Groep 7:
Ik kan buiten de groep samenwerken (tutor)
Ik verplaats me in het standpunt van een ander
Ik accepteer verschil van mening
Ik bouw samen ideeën verder uit
Ik kan overeenstemming met een ander bereiken
Ik geef op een vriendelijke manier mijn mening
Ik kan met een ander problemen oplossen
Ik kan verschillende rollen aan bij het samenwerken

Groep 8:
Ik heb inbreng in discussies
Ik integreer verschillende ideeën
Ik kan de groep stimuleren en motiveren
Ik formuleer kritiek op ideeën, niet op personen
Ik motiveer en stimuleer de groep
Ik kan op langere termijn een goede relatie behouden
Ik kan problemen bespreekbaar maken

**Vrijheid/verantwoordelijkheid** (Alleen nog op papier)

Elk jaar leren de kinderen bij ons op school om steeds zelfstandiger te worden. We werken met ik-doelen. We streven ernaar dat onderstaande doelen aan het eind van een groep behaald zijn. Onderstaande doelen zijn minimale doelen.

Groep1:
Ik houd me aan de regels en afspraken
Ik ga verantwoord met het materiaal om
Ik weet waar ik mijn werk moet neerleggen als het (bijna) klaar is
Ik weet wat ik moet doen als het materiaal (bijna) op is
Ik kan materialen pakken en opruimen

Groep 2:
Ik maak de afgesproken taak af
Ik sta achter een gemaakte keuze bij een vrije keuzeopdracht in de taak
Ik kan op het planbord zien welke taken er deze week gemaakt moeten worden
Ik kan per week plannen in welke volgorde de taken worden gemaakt
Ik kan uitleggen waarom ik voor een bepaalde planning kies
Ik weet hoe ik met materiaal moet omgaan
Ik zorg ervoor dat ik netjes alles opruim, zowel in de klas als buiten
Ik kan me houden aan de groeps- en schoolregels

Groep 3:
Ik kan op de weektaak zien en benoemen welke taken er gemaakt moeten worden (medio groep 3)
Ik kan zelf een werkplek kiezen
Ik kan zelf afkleuren of ik een taak af heb op mijn weektaak
Ik kan alleen of samen een opdracht doen
Ik kan zelf materialen voor eigen gebruik of voor mijn groepje pakken en opruimen
Ik zorg voor een nette werkplek

Groep 4:
Ik bepaal zelf of ik verlengde instructie nodig heb
Ik kan zelf rekenen (*taal en spelling*) nakijken
Ik kan per dag zelf bepalen in welke volgorde de taken worden gemaakt
Ik kan bewust kiezen voor een activiteit tijdens het keuzewerk
Ik hanteer materialen volgens de afspraken
Ik denk mee over de klassenregels
Ik kan tijdens een conflict neutraal reageren

Groep 5:
Ik draag zorg voor een goede sfeer
Ik kan zelf bepalen waar ik wil werken tijdens taakwerk
Ik kan op een weektaak zien welke taken er die week gemaakt moeten worden
Ik plan zelf mijn weektaak en teken deze af
Ik kan het gemaakte werk zelf corrigeren en verbeteren
Ik bepaal mijn eigen leerdoel
Ik houd goed bij welk werk ik gedaan heb en nog moet doen

Groep 6:
Ik kan per week plannen in welke volgorde de taken worden gemaakt
Ik bepaal zelf of ik aan een instructie deelneem
Ik kan uitleggen waarom ik voor een bepaalde planning kies
*Ik kan zelf bepalen of ik met instructie van taal, rekenen of spelling mee doe*
Ik bepaal zelf met wie ik werk
Ik bepaal samen met de leerkracht de regels voor de klas
Ik kan reflecteren op mijn eigen gedrag

Groep 7:
Ik kan zelf een leerdoel opstellen en deze verwerken in de weektaak
Ik bepaal zelf de instructie wel of niet te volgen
Ik kijk zelf na en onderneem verdere acties
Ik bepaal zelf of ik wel of niet wil samenwerken
Ik ben bereid begrip op te brengen voor de situatie
Ik lever mijn huiswerk op tijd in
Ik spreek een ander aan op de klassenregels
Ik vraag zelf om extra instructie wanneer ik veel fouten heb in het gemaakte werk

Groep 8:
*Ik bepaal zelf hoe ik wil leren*
Ik evalueer mijn eigen functioneren
Ik houd zelf bij wanneer er huiswerk gemaakt moet worden
Ik voel me betrokken bij meer dan de eigen groep alleen
Ik realiseer me dat mijn gedrag een rol speelt bij de sfeer in de klas
Ik denk mee en geef mijn mening over zaken die spelen in de klas
Ik toon initiatief bij het oplossen van conflicten

**Reflectie** (alleen nog op papier)

Elk jaar leren de kinderen bij ons op school om steeds zelfstandiger te worden. We werken met ik-doelen. We streven ernaar dat onderstaande doelen aan het eind van een groep behaald zijn. Onderstaande doelen zijn minimale doelen.
Aangezien reflectie een proces is, worden de ik-doelen onderverdeeld in vooraf, tijdens en na.

| Groep | Vooraf | Tijdens | Na |
|---|---|---|---|
| 1 | Ik weet waar ik materiaal kan vinden<br>Ik kan kiezen uit meerdere opdrachten.<br>Ik kan benoemen wat ik moet doen. | Ik kan om hulp vragen.<br>Ik kan mijn vragen verwoorden. | Ik kan zeggen wat ik van een taak/opdracht vond. |
| 2 | Ik denk na over materiaal dat ik nodig heb.<br>Ik kan 4 verplichte taken plannen.<br>Ik kan benoemen wat ik nodig heb om mijn taak te starten.<br>Ik kan aangeven wat ik van mijn taak vind. | Iets lukt mij niet, ik weet hoe ik hulp moet vragen.<br>Ik snap wat ik aan het doen ben.<br>Ik kan kleine problemen oplossen met hulp van anderen.<br>Ik kan omgaan met uitgestelde aandacht.<br>Ik kan nadenken wat (niet) goed gaat. | Ik denk na over hoe iets is gegaan en of ik tevreden ben of niet.<br>Ik denk na over hoe iets eruit ziet (product) en hoe ik het heb gedaan.<br>Ik kan vertellen hoe het samenwerken/spelen is gegaan. |
| 3 | Ik wil wat gaan maken en weet welk materiaal ik erbij ga gebruiken.<br>Ik weet met wie ik ga werken en waar.<br>Ik weet wat het doel van de taak is. | Ik denk na over de uitvoering van de taak/opdracht en kan dit verwoorden. | Ik kan aangeven waarom het samenwerken wel of niet goed ging.<br>Ik kan vertellen wat ik makkelijk of moeilijk vind/vond.<br>Ik kan leerpunten bedenken voor de volgende keer. |
| 4 | Ik weet hoeveel tijd ik heb voor een taak/opdracht.<br>Ik weet wat van mij op een dag verwacht wordt.<br>Ik kan mijn taken per dag plannen.<br>Ik kan mezelf doelen per dag stellen. | Ik ga na of het gaat zoals ik in gedachten had.<br>Ik vraag hulp als ik merk dat ik veel fouten heb. | Ik kan mijn werk nakijken.<br>Ik kan aangeven of en waarom de taak goed is uitgevoerd.<br>Ik kan mijn gevoel over de taak, na afloop, goed onder woorden brengen. |
| 5 | Ik denk na over de invulling van de tijd die ik nodig heb voor de taak.<br>Ik weet wat er van mij verwacht wordt. | Ik kan een planning bijstellen als dat nodig is.<br>Ik kan vooraf en tijdens de taak/opdracht aangeven of ik hulp nodig heb.<br>Ik denk na of ik begrijp wat ik aan het doen ben. | Ik kan aangeven of ik tevreden ben over het eindproduct en het proces.<br>Ik kan benoemen wat ik goed en niet goed heb in de taak en waarom. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Ik weet het lesdoel en kan aangeven wat ik er al over weet. | Als iets niet goed gaat, probeer ik een oplossing te bedenken. | Ik kan vertellen wat ik geleerd heb.<br>Ik kan vertellen waarom ik iets moeilijk of makkelijk vond. |
| 6 | Ik kan meerdere taken overzien.<br>Ik denk na over de taken die nog komen.<br>Ik ben mij bewust van mijn kwaliteiten. | Ik ben mij bewust van mijn kwaliteiten.<br>Ik kan vooraf en tijdens de taak/opdracht aangeven of ik hulp nodig heb en in welke vorm. | Ik kan verbeterpunten aangeven.<br>Ik bedenk zelf extra oefenwerk.<br>Ik kan vertellen wat ik van de manier van werken vond.<br>Ik weet wat ik moet doen als ik de leerstof nog niet goed begrepen heb. |
| 7 | Ik meerdere dagen achter elkaar plannen en overzien.<br>Ik kan iets niet, maar ik wil het toch leren en weet dan wie en wat ik daarvoor nodig heb.<br>Ik weet van mij voor de hele week verwacht wordt.<br>Ik kan een weekplanning maken en overzien.<br>Ik kan inschatten of ik instructie nodig heb. | Ik denk na of het plan gaat zoals ik vooraf had bedacht.<br>Ik kan het proces sturen. | Ik kan aangeven hoe ik het geleerde kan toepassen in andere situaties.<br>Ik weet wat ik de volgende keer anders moet doen.<br>Ik weet wat ik meeneem van de geleerde stof.<br>Ik kan aangeven wat ik nog wil leren.<br>Ik kan leerpunten voor de volgende taak formuleren. |
| 8 | Ik kan over zien wat er van mij verwacht wordt binnen een taak: materiaal, tijd en doel. Hier denk ik van tevoren goed over na.<br>Ik weet welke voorkennis ik nodig heb mijn taak te kunnen maken. | Ik ben in staat tijdens de uitvoering van mijn taak kritisch te kijken naar werktempo, concentratie en motivatie en mijn planning op basis daarvan bij te stellen. | Ik kan aangeven wat ik nodig heb om te leren.<br>Ik kan aangeven wat ieders rol was binnen het samenwerken en hoe dat is uitgevoerd.<br>Ik ben in staat mijn eindproduct kritisch te beoordelen. |

**Bijlage 6: visie**

